

[**Activitat
i Resultats**]

Gener-Desembre

2017

CaixaBank

Continguts

03	Dades rellevants del Grup
04	Informació clau del Grup
07	Evolució macroeconòmica
09	Resultats
24	Activitat
29	Gestió del risc
32	Liquiditat i estructura de finançament
35	Gestió del capital
38	Resultats per segment de negoci
48	L'acció CaixaBank
50	Fets rellevants de l'exercici 2017
53	Annexos
	53 Informació sobre participades
	53 Informació sobre finançament destinat a l'adquisició d'habitatge i al sector promotor
	54 Ràtings
	55 Glossari

Nota general: La informació financera d'aquest document no ha estat auditada i, per tant, és susceptible de possibles modificacions futures. El compte de pèrdues i guanys i el balanç consolidats a la conclusió dels exercicis 2017 i 2016 i els diferents desglossaments dels mateixos que es mostren en aquest informe financer es presenten amb criteris de gestió, però han estat elaborats d'acord amb les Normes internacionals d'informació financera (d'ara endavant, NIIF) adoptades per la Unió Europea a través de reglaments comunitaris, d'acord amb el Reglament 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de juliol del 2002, i modificacions posteriors. En la seva preparació s'han pres en consideració la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, de 22 de desembre, que constitueix l'adaptació de les NIIF adoptades per la Unió Europea al sector de les entitats de crèdit espanyoles, i les seves modificacions successives.

Aquest informe s'ha preparat a partir dels registres de comptabilitat mantinguts per CaixaBank, SA i per la resta d'entitats integrades al Grup, i inclou determinats ajustos i reclasseficcions amb objecte d'homogeneïtzar els principis i criteris seguits per les societats integrades amb els de CaixaBank. Per això, i concretament per a BPI, les dades contingudes en aquest document no coincideixen en alguns aspectes amb la seva publicació d'informació financera (*vegeu 'Conciliació de la informació financera publicada per BPI amb el format de presentació del Grup CaixaBank' a 'Annexos - Glossari'*). Així mateix, la informació financera relativa a societats participades ha estat elaborada fonamentalment partint d'estimacions realitzades per la companyia.

Les xifres es presenten en milions d'euros, llevat que s'indiqui explícitament la utilització d'una altra unitat monetària, i poden tenir dos formats: milions d'euros o MM €, indistintament.

D'acord amb les Directrius sobre mesures alternatives del rendiment (MAR) publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny del 2015 (ESMA/2015/1057) s'adjunten als annexos les definicions de determinades mesures financeres alternatives i, si escau, la conciliació amb les partides corresponents dels estats financers del període corresponent.

Canvis de perímetre i comparabilitat de la informació: El 7 de febrer del 2017 es va produir la presa de control de Banco BPI (BPI) per part del Grup CaixaBank. Des del febrer, la participació total a BPI es consolida pel mètode d'integració global. Abans d'aquesta data la informació financera continguda en aquest document es presentava integrant-la pel mètode de la participació en la proporció corresponent al percentatge de participació del Grup en cada moment.

Posicionament comercial

CaixaBank a Espanya

13,8

milions de clients

383.186

MM € d'actiu total

30,0 %

quota de penetració
de particulars

26,7 %

quota de penetració
de particulars com a 1a entitat

349.458

MM € de recursos
de clients

223.951

MM € de crèdits
a la clientela

Mètriques de balanç

LIQUIDITAT

72.775

MM € d'actius
líquids totals

SOLVÈNCIA

11,7 %

CET1 *fully loaded*

GESTIÓ DEL RISC

6,0 %

ràtio de morositat

202 %

*liquidity coverage
ratio (LCR)*

15,7 %

Capital total
fully loaded

50 %

ràtio de cobertura
de la morositat

58 %

ràtio de cobertura d'adjudicats
disponibles per a la venda

Rendibilitat i eficiència

+1.748

negoci bancari i
d'assegurances

1.684

MM € de resultat
atribuït al Grup
(+60,9 % respecte del 2016)

+173

participacions

+176

BPI

-413

activitat
immobiliària
non-core

54,3 %

ràtio d'eficiència sense despeses
extraordinàries

8,4 %

ROTE

11,2 %

ROTE recurrent del negoci
bancari i d'assegurances

Dades rellevants del Grup¹

En milions d'euros	Gener - Desembre		Variació interanual	Variació 4T17	Variació trimestral
	2017	2016			
RESULTATS					
Marge d'interessos	4.746	4.157	14,2%	1.196	(0,4%)
Comissions netes	2.499	2.090	19,5%	632	2,6%
Marge brut	8.222	7.827	5,1%	1.731	(21,7%)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(4.467)	(3.995)	11,8%	(1.124)	(0,2%)
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	3.755	3.832	(2,0%)	607	(44,0%)
Marge d'explotació	3.645	3.711	(1,8%)	606	(44,0%)
Resultat abans d'impostos	2.098	1.538	36,4%	236	(72,4%)
Resultat atribuït al Grup	1.684	1.047	60,9%	196	(69,8%)

En milions d'euros	Desembre	Setembre	Desembre	Variació	Variació
	2017	2017	2016	trimestral	anual
BALANÇ					
Actiu Total	383.186	379.112	347.927	1,1%	10,1%
Patrimoni Net	24.683	24.992	23.556	(1,2%)	4,8%
Recursos de clients	349.458	350.014	303.895	(0,2%)	15,0%
Crèdit a la clientela, brut	223.951	225.166	204.857	(0,5%)	9,3%

EFICIÈNCIA I RENDIBILITAT (últims 12 mesos)

Ràtio d'eficiència	55,7%	53,1%	52,6%	2,6	3,1
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries	54,3%	51,8%	51,0%	2,5	3,3
ROE	6,9%	6,6%	4,5%	0,3	2,4
ROTE	8,4%	8,0%	5,6%	0,4	2,8
ROA	0,5%	0,4%	0,3%	0,1	0,2
RORWA	1,1%	1,0%	0,8%	0,1	0,3

GESTIÓ DEL RISC

Dubtosos	14.305	15.286	14.754	(981)	(449)
Ràtio de morositat	6,0%	6,4%	6,9%	(0,4)	(0,9)
Cost del risc (últims 12 mesos) ²	0,34%	0,41%	0,46%	(0,1)	(0,12)
Provisions per a insolvències	7.135	7.630	6.880	(495)	255
Cobertura de la morositat	50%	50%	47%		3
Adjudicats nets disponibles per a la venda ³	5.878	6.145	6.256	(267)	(378)
Cobertura d'immobles adjudicats disponibles per a la venda	58%	58%	60%		(2)

LIQUIDITAT

Actius líquids totals	72.775	71.581	50.408	1.194	22.367
Loan to deposits	108%	107%	111%	1	(3)
Liquidity Coverage Ratio	202%	213%	160%	(11)	42

SOLVÈNCIA

Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded	11,7%	11,7%	12,4%		(0,7)
Tier 1 fully loaded	12,3%	12,3%	12,4%		(0,1)
Capital total fully loaded	15,7%	15,8%	15,4%	(0,1)	0,3
Actius ponderats per risc (APRs) fully loaded	148.626	149.448	134.385	(822)	14.241
Leverage Ratio fully loaded	5,3%	5,4%	5,4%	(0,1)	(0,1)
Common Equity Tier 1 (CET1)	12,7%	12,7%	13,2%		(0,5)

DADES PER ACCIÓ

Cotització (€/acció)	3,889	4,240	3,140	(0,351)	0,749
Capitalització borsària	23.248	25.346	18.768	(2.098)	4.480
Valor teòric comptable (€/acció)	4,06	4,11	3,94	(0,05)	0,12
Valor teòric comptable tangible (€/acció)	3,35	3,40	3,26	(0,05)	0,09
Nombre d'accions en circulació excloent autocartera (milions)	5.978	5.978	5.977		1
Benefici net atribuït per acció (€/acció) (12 mesos)	0,28	0,26	0,18	0,02	0,10
Nombre mitjà d'accions excloent autocartera (milions) (12 mesos)	5.978	5.961	5.842	17	136
PER (Preu / Beneficis; vegades)	14,02	16,30	17,52	(2,28)	(3,50)
P/ VC tangible (valor cotització s/ valor comptable tangible)	1,16	1,25	0,96	(0,09)	0,20

ALTRES DADES (nombre)

Empleats	36.972	37.304	32.403	(332)	4.569
Oficines ⁴	5.379	5.397	5.027	(18)	352
les quals: oficines retail CaixaBank	4.681	4.697	4.851	(16)	(170)
Clients CaixaBank (milions)	13,8	13,8	13,8		

(1) Vegeu la definició d'indicadors a 'Annexos - Glossari'.

(2) La ràtio exclou l'alliberament de provisions realitzat en el quart trimestre del 2016 per import de 676 milions d'euros.

(3) Evolució a Espanya.

(4) No inclou sucursals a l'estranger ni oficines de representació.

Informació clau del Grup de l'exercici 2017

La nostra entitat

CaixaBank

Fortalesa comercial

- CaixaBank té un model de banca universal basat en la qualitat, la proximitat i l'especialització.
- Amb una base de 13,8 milions de clients, és el banc principal per a un de cada quatre clients detallistes a Espanya. La quota de penetració¹ de particulars és del 30,0 %, un 26,7 % com a primera entitat.
- **Millor banc a Espanya 2017** per tercer any consecutiu per la revista *Global Finance* i per quart any per la revista *Euromoney*.
- La fortalesa comercial permet de mantenir quotes² de mercat elevades en els principals productes i serveis:

Crèdits	Dipòsits	Nòmines domiciliades	Fons d'inversió	Assegurances d'estalvi	Plans de pensions	Facturació targetes	Crèdit consum
15,8%	14,2%	26,3%	16,7%	26,4%	23,5%	23,4%	16,8%

Especialització

- **Especialització per segments de negoci** amb una àmplia oferta de productes i serveis adaptats a les necessitats dels clients. El **2017, llançament de Family**, campanya corporativa basada en la proximitat personal i comercial que engloba tots els productes de banca de particulars.
- **Millor entitat de banca privada a Europa** per *The Banker* i a **Espanya** per *Euromoney*.

Innovació

- Primera entitat en l'àmbit nacional i internacional en **banca online**³ i **banca mòbil** amb 5,7 i 4,3 milions de clients, respectivament.
- Premiada per *The Banker* pel "**Millor projecte d'intel·ligència artificial**" després del llançament per part d'imaginBank del primer xatbot del sector financer a Espanya, que permet de conversar amb els clients per ajudar-los a triar les millors propostes d'ofertes i promocions.
- Guardonada per *Celent* com a "**Model bank 2017**" a la millor estratègia de transformació digital del món i per *Global Finance* com a "**Millor banc digital a Espanya**" per la seva aposta per la digitalització per oferir una millor qualitat de servei als clients.
- Premiada per *Euromoney* per la **innovació tecnològica** i els sistemes de *back office*.

Responsabilitat corporativa

- **Primera entitat** del sector financer en **responsabilitat empresarial i govern corporatiu** el 2017 per Merco i triada **Millor banca responsable a Europa** per *Euromoney*, com a reconeixement del seu compromís amb el desenvolupament socioeconòmic de les persones i el territori.
- **Presència als índexs de responsabilitat** Dow Jones Sustainability Index (DJSI), FTSE4Good, Ethibel Sustainability Index (ESI) Excellence Europe, MSCI Global Sustainability Indexes i Advanced Sustainable Performance Index (ASPI).

(1) Última informació disponible. Font: FRS Inmark.

(2) Última informació disponible. Dades d'elaboració pròpia. Font: Banc d'Espanya, Seguretat Social, INVERCO, ICEA, ServiRed, 4B i Euro6000. Quota de crèdits i dipòsits corresponent al sector privat resident.

(3) Clients amb almenys una transacció a través del lloc web de CaixaBank en els últims dos mesos (última informació disponible).

BPI

- BPI, amb una base d'1,9 milions de clients, és el **cinquè banc per actius a Portugal** i manté quotes de mercat¹ sòlides: 9,3 % en crèdits i 10,5 % en recursos de clients, essent el **banc líder en satisfacció a la clientela**.
- La participació de CaixaBank a BPI el 31 de desembre del 2017 se situa en el 84,5 %.

D'acord amb la normativa comptable s'estableix el 7 de febrer del 2017, després de la finalització del període d'acceptació de l'OPA², com la data efectiva de presa de control. Des de l'1 de febrer la participació a BPI es consolida pel mètode d'integració global (fins aleshores es registrava pel mètode de la participació), la qual cosa afecta la comparabilitat de la informació.

Així mateix, el compte de resultats consolidat del Grup el 2017 inclou impactes singulars relacionats amb la venda el gener del 2017 a la companyia Unitel del 2 % de la participació que tenia BPI a BFA, amb el resultat de la combinació de negocis en la data de la presa de control i amb el registre de costos de reestructuració atribuïts després de la presa de control esmentada.

- Durant el quart trimestre del 2017 CaixaBank ha comunicat la signatura de diversos contractes sobre l'adquisició a BPI de negocis en els àmbits de la gestió d'actius, assegurances i altres². BPI continuarà distribuint els fons d'inversió i els productes d'assegurances de vida i de pensions. Al tancament de l'exercici s'ha formalitzat l'adquisició de BPI Vida e Pensões per part de VidaCaixa, SAU, d'Assegurances i Reassegurances².

Resultats i activitat

- El **resultat atribuït de l'exercici 2017 creix fins als 1.684 milions d'euros, un +60,9 % respecte del mateix període del 2016**. La consolidació per integració global dels resultats de BPI des del febrer del 2017, indicada anteriorment, impacta en l'evolució interanual dels principals epígrafs del compte de resultats i del balanç.

El marge brut se situa en 8.222 milions d'euros (+5,1 % respecte de l'exercici anterior). Increment dels ingressos *core*³ fins als 7.887 milions d'euros el 2017 (+18,0 % al Grup, +8,0 % a CaixaBank) i menors resultats per actius i passius financers i ingressos de participades.

El resultat en el perímetre CaixaBank se situa en 1.508 milions d'euros (+44,1 % respecte del mateix període del 2016), i l'aportació de BPI és de 176 milions d'euros des de la presa de control.

- **Creixement després de la forta activitat comercial i la incorporació de BPI:**

Els recursos de clients creixen fins als 349.458 milions d'euros, +15,0 % el 2017 (+3,5 % sense BPI).

El crèdit a la clientela brut assoleix els 223.951 milions d'euros, +9,3 % el 2017 (-1,9 % sense BPI).

La cartera sana creix un +10,3 % el 2017 (un -1,2 % sense BPI).

Fortalesa del balanç

Gestió del risc

- El 2017 els **saldos dubtosos** es redueixen en 1.668 milions d'euros en el perímetre CaixaBank, reflex de la millora de la qualitat de la cartera creditícia (-837 milions d'euros en el trimestre).
- La **ràtio de morositat** del Grup CaixaBank disminueix fins al 6,0 % (6,9 % el 31 de desembre del 2016) i la **ràtio de cobertura** de la cartera dubtosa és del 50 % (47 % el 31 de desembre del 2016).

(1) Última informació disponible. Dades d'elaboració pròpia (inclou dipòsits, fons d'inversió mobiliària, assegurances de capitalització, PPR i OTRV). Font: Banc de Portugal, APS, APFIPP. Lideratge en satisfacció de la clientela d'acord amb ECSI Portugal 2016 i 2017 – Índex Nacional de Satisfação do Cliente.

(2) Vegeu l'apartat 'Fets rellevants de l'exercici 2017'.

(3) Inclou el marge d'interessos, les comissions, els ingressos del negoci d'assegurances de vida risc, el resultat pel mètode de la participació de SegurCaixa Adeslas i els ingressos de participades asseguradores de BPI.

- La **cartera d'adjudicats nets disponibles per a la venda** es redueix fins als **5.878 milions d'euros** (-378 milions d'euros el 2017), amb una ràtio de **cobertura del 58 %**. Els **adjudicats nets destinats al lloguer** disminueixen fins als **3.030 milions d'euros** (-48 milions d'euros el 2017).

Liquiditat

- Estructura sòlida de finançament detallista amb una ràtio *loan to deposits* del 108 %.
- Actius líquids totals per import de 72.775 milions d'euros (+22.367 i +1.194 milions d'euros durant l'any i en el trimestre, respectivament).
- *Liquidity coverage ratio* del 202 %, molt superior al mínim requerit del 100 % a partir de l'1 de gener del 2018.

Solvència

- La ràtio **Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded** es manté en l'**11,7 %**. Excloent l'impacte de l'adquisició de BPI (-108 punts bàsics), l'evolució de l'exercici 2017 ha estat de +34 punts bàsics.
- La ràtio **Tier 1 fully loaded** se situa en el **12,3 %** i inclou l'emissió de 1.000 milions d'euros d'instrument d'AT1¹ (*Additional Tier 1*) que es va dur a terme al juny.
- El **capital total fully loaded** és del **15,7 %**. Inclou l'impacte positiu de l'emissió de 1.000 milions d'euros d'AT1 al juny i de les emissions de deute subordinat de 2.150 milions d'euros realitzades el febrer i el juliol del 2017, així com l'amortització de l'emissió de 1.302 milions d'euros de deute subordinat realitzada a l'agost.
- La *leverage ratio fully loaded* se situa en el 5,3 %.
- Segons els criteris d'aplicació progressiva vigents el 2017, els nivells de solvència i palanquejament reguladors se situen en: **12,7 % la CET1, 12,8 % la ràtio Tier 1, 16,1 % el capital total i 5,5 % la leverage ratio**.

Impactes IFRS9

- L'entrada en vigor de la normativa IFRS9 l'1 de gener del 2018 tindrà els següents impactes estimats en els estats financers del Grup CaixaBank:
  - Increment de les provisions per a risc de crèdit per import de 758 milions d'euros, cosa que comportarà un augment estimat de la cobertura de dubtosos d'aproximadament 5 punts percentuals.
  - Impacte net en reserves per -564 milions d'euros.
- Addicionalment, tindrà un impacte en solvència de -15 punts bàsics en la ràtio CET1 *fully loaded*. CaixaBank no té la intenció d'acollir-se al període transitori voluntari que recull la normativa a l'efecte de l'impacte en capital.
- La implementació d'aquesta norma a BPI no suposarà un impacte per al Grup CaixaBank, ja que en la combinació de negocis els seus actius es van integrar a valor raonable.

(1) Vegeu detall de l'emissió a l'apartat 'Liquiditat i estructura de finançament'.

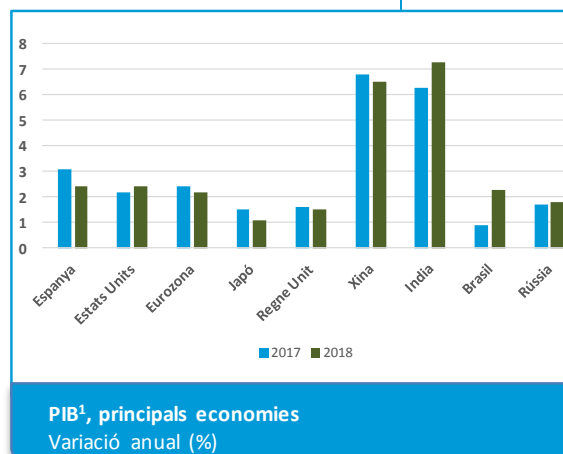
Evolució macroeconòmica

Escenari econòmic mundial i de mercats

El 2017, el **creixement global** es va situar en el 3,6 %, registrant una acceleració respecte del 3,2 % del 2016 gràcies al major dinamisme tant de les economies avançades com de les emergents. Els principals factors de recolzament van ser una política monetària encara acomodàcia als països avançats, la recuperació moderada dels preus de les matèries primeres i la sortida de la recessió d'emergents clau com el Brasil i Rússia. A més, s'hi va sumar la millora de la confiança d'empreses i consumidors, un factor diferencial respecte dels episodis d'incertesa viscuts el 2016. Finalment, aquest entorn macroeconòmic favorable va estar acompanyat per un to constructiu en els mercats financers, amb una volatilitat històricament baixa, revaloracions importants de les borses i relativa estabilitat en els tipus d'interès del deute sobirà (tot i que puntualment els actius es van mostrar sensibles a repunts de tensió geopolítica, com els que van tenir lloc entre els EUA i Corea del Nord).

Entre les economies emergents, va destacar el fort ritme de creixement de la Xina (6,9 % després d'un 6,7 % el 2016) en un any marcat pel Congrés del Partit Comunista de la Xina, a la conclusió del qual el president Xi Jinping va sortir reforçat per encarar un segon mandat de cinc anys en què s'espera que doni un nou impuls al procés de canvi de model productiu de la seva economia. Per la seva banda, l'economia dels EUA, amb una administració Trump d'orientació relativament pragmàtica, va continuar avançant en una fase madura del cicle econòmic i va tancar l'any amb un creixement del 2,3 %. Encara que la inflació va augmentar menys de l'esperat, la bona dinàmica de l'activitat i el mercat laboral va donar més confiança a una Reserva Federal (Fed) que, després d'un 2016 pràcticament d'inacció, el 2017 va complir els pronòstics i va augmentar els tipus d'interès de referència en tres ocasions, fins a l'interval 1,25 % - 1,50 %.

Tot indica que la bona execució de l'economia global el 2017 tindrà continuïtat el 2018, amb un avanç del 3,8 % segons les previsions de CaixaBank Research. L'escenari macroeconòmic encara presentarà unes condicions financeres relativament acomodàcies (la normalització de la Fed, amb tres pujades previstes, continuarà essent gradual) i un preu del petroli estable amb cotes lleugerament per sobre dels 60 dòlars per barril (sustentat per l'acord de l'OPEP de reduir la producció de petroli brut fins a la darrerria del 2018). Això no obstant, el 2018 tampoc no estarà exempt de riscos. Entre els de naturalesa macrofinancera, cal destacar que les elevades valoracions dels actius financers es recolzen, en part, en un escenari de pujades de la Fed conservador que, si experimentés reajustos bruscs a l'alça, podria donar lloc a turbulències, especialment a la borsa nord-americana. Els EUA afronten el 2018 amb l'expectativa de mantenir un creixement lleugerament superior al 2 % i el mercat laboral, pràcticament en plena ocupació, és procliu a generar pressions inflacionistes, la qual cosa, juntament amb l'impacte positiu sobre creixement i inflació de la reforma impositiva de l'administració Trump, podria forçar la Fed a accelerar el ritme de pujades de tipus. Finalment, no s'han de menysprear els desequilibris financers de la Xina i la proliferació de riscos de caràcter geopolític i comercial.

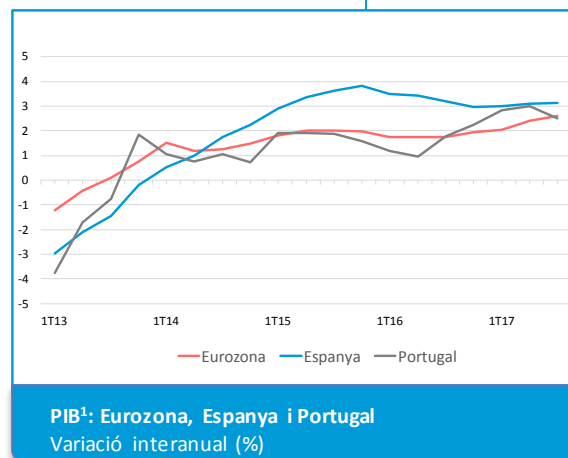

(1) Previsió del 2018 realitzada per CaixaBank Research.

Escenari econòmic europeu, espanyol i portuguès

Encara que a l'eurozona l'any 2017 va començar amb importants focus de risc polític i unes perspectives de creixement moderat, l'emergència dels partits populistes i euroescèptics va ser continguda i l'activitat va acabar l'any amb un creixement del 2,5 %, superant les expectatives i exhibint una major sincronització entre països. Així, el Banc Central Europeu (BCE), que va mantenir unes condicions extraordinàriament acomodaticies al llarg de l'any, amb compres netes d'actius per valor de 60.000 milions d'euros mensuals, va anunciar a l'octubre un menor estímul monetari per al 2018. El 2018 esperem que el creixement consolidi el major dinamisme, amb un avanç previst del 2,2 % que es continuarà nodrint de la recuperació del mercat laboral i d'unes condicions financeres acomodaticies. En aquest sentit, es preveu que el BCE mantingui les compres d'actius en els 30.000 milions d'euros mensuals fins al setembre del 2018, així com els tipus d'interès en els nivells actuals. Malgrat aquesta conjuntura macroeconòmica positiva, una de les tasques pendents és aprofundir en la integració europea, cosa que és especialment important davant dels reptes de processos com el Brexit. En aquest sentit, després d'arribar a un acord preliminar per als termes de sortida a la darrera del 2017, el Regne Unit i la UE encaren el 2018 amb l'objectiu de tancar un acord de transició que, atesa la complexitat del procés, permeti de continuar negociant més enllà del 2019 sense generar disruptions.

(1) Font: CaixaBank Research, a partir d'Eurostat, INE (Espanya i Portugal).

A **Espanya** l'activitat va mantenir un comportament excepcional i s'estima que es va finalitzar el 2017 amb un creixement del 3,1 % basat principalment en la demanda interna. El consum privat va mantenir un fort avanç gràcies a la sòlida dinàmica del mercat laboral (creació de més de 500.000 llocs de treball) i a unes condicions financeres acomodaticies. A més, la inversió empresarial es va accelerar i va passar de créixer un 3,3 % el 2016 a situar-se prop del 5 % el 2017. Aquesta fortalesa del creixement va ser clau per facilitar la consecució de l'objectiu de dèficit públic pactat amb la Comissió Europea (3,1 % del PIB), però el deute públic es va mantenir en nivells amb prou feines més baixos que el 2016, lleugerament per sota del 100 % del PIB. En un context econòmic que continua essent positiu, malgrat la incertesa derivada de la situació política domèstica, s'espera que l'activitat mantingui un ritme de creixement fort i equilibrat, tot i que probablement serà inferior al del 2017. CaixaBank Research espera un avanç del 2,4 % en el conjunt del 2018, fruit de la desacceleració prevista de la demanda interna per la menor empenta de factors temporals, com el baix preu del petroli, la rebaixa fiscal i la materialització de decisions de compra posposades durant la crisi. Tanmateix, s'espera que això sigui parcialment compensat per una major contribució del sector exterior, recolzat per la bona dinàmica de l'economia global i pels augments de competitivitat aconseguits durant els últims anys. Fruit d'aquestes bones perspectives de creixement de l'economia, Fitch va millorar el ràting del deute sobirà d'Espanya, de BBB+ a A-, destacant l'ajust fiscal dut a terme en els últims anys. Tot i que les perspectives són clarament favorables, és important remarcar que l'economia haurà de continuar fent front a diversos reptes importants, com l'elevada taxa d'atur i l'alt endeutament públic.

Per acabar, l'economia de **Portugal** va exhibir una tònica igualment positiva i el creixement va passar de l'1,5 % del 2016 a cotes superiors al 2,5 % el 2017, recolzat en l'avanç del consum privat i de la inversió. A més, les agències creditícies S&P i Fitch van revisar a l'alça el ràting sobirà i el van situar novament en «grau d'inversió», de BB+ a BBB- i BBB, respectivament. Aquestes decisions, basades en les millors perspectives de creixement, el progrés en matèria fiscal, els menors riscos procedents del finançament exterior i els avanços en els processos de resolució bancària, van comportar una marcada caiguda de la prima de risc, des d'un màxim de 390 punts bàsics al febrer fins als 150 punts bàsics de la darrera de l'any. Amb vista al 2018, els importants progressos aconseguits al llarg del 2017 situen l'economia portuguesa en una millor posició per mantenir un creixement ferm (CaixaBank Research preveu un avanç del 2,2 %), amb un major equilibri entre demanda interna i externa. Aquesta dinàmica, sumada a un sentiment inversor extern més favorable, permetrà de donar continuïtat a la correcció dels desequilibris macroeconòmics i de seguir reduint l'elevat endeutament públic.

Resultats

Compte de pèrdues i guanys

Després de la incorporació de BPI, per facilitar la comparabilitat del compte de pèrdues i guanys del Grup, es presenta també desglossat en dos perímetres, definits essencialment com:

- **CaixaBank (CABK):** resultats de CaixaBank, l'operativa de la qual es desenvolupa principalment a Espanya. Inclou el resultat de BPI pel mètode de la participació al gener (abans de la presa de control del febrer), així com el resultat de la combinació de negocis ja que es deriva d'una operació corporativa.
- **BPI:** aportació dels resultats de BPI al Grup, registrats a partir del febrer per integració global.

Evolució interanual

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	2017	2016	Var. en %	2017	Var. en %	2017
Marge d'interessos	4.746	4.157	14,2	4.369	5,1	377
Ingressos per dividendes	127	199	(35,9)	120	(39,2)	7
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	526	629	(16,3)	421	(33,0)	105
Comissions netes	2.499	2.090	19,5	2.223	6,3	276
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	282	848	(66,7)	259	(69,5)	23
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	472	311	51,9	472	51,9	
Altres ingressos i despeses d'explotació	(430)	(407)	5,6	(412)	1,1	(18)
Marge brut	8.222	7.827	5,1	7.452	(4,8)	770
Despeses d'administració i amortització recurrents	(4.467)	(3.995)	11,8	(4.035)	1,0	(432)
Despeses extraordinàries	(110)	(121)	(8,7)	(4)	(96,7)	(106)
Marge d'explotació	3.645	3.711	(1,8)	3.413	(8,0)	232
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	3.755	3.832	(2,0)	3.417	(10,8)	338
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(799)	(314)		(831)		32
Altres dotacions a provisions	(912)	(755)	20,8	(909)	20,4	(3)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	164	(1.104)		165		(1)
Resultat abans d'impostos	2.098	1.538	36,4	1.838	19,5	260
Impost sobre Societats	(378)	(482)	(21,7)	(324)	(32,8)	(54)
Resultat després d'impostos	1.720	1.056	62,9	1.514	43,4	206
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	36	9		6	(32,7)	30
Resultat atribuït al Grup	1.684	1.047	60,9	1.508	44,1	176

- El **marge d'interessos** se situa en els 4.746 milions d'euros (+14,2 % en la variació interanual) després de la incorporació del negoci de BPI, que aporta un 9,1 % de creixement. A CaixaBank el marge d'interessos augmenta un 5,1 %, essencialment a causa de:
  - Gestió activa del finançament detallista, especialment de l'estalvi a venciment, que redueix el seu cost des del 0,53 % el 2016 fins al 0,07 % el 2017 (-46 punts bàsics) i del cost de l'estalvi a la vista, que redueix el tipus en 5 punts bàsics (del 0,08 % el 2016 al 0,03 % el 2017). Així mateix, disminució del cost del finançament institucional per menor volum i tipus.
  - Evolució negativa dels ingressos afectada per la reducció de la rendibilitat de la cartera creditícia i de la cartera de renda fixa després de la baixada dels tipus d'interès de mercat.
- **Ingressos de la cartera de participades** per import de 653 milions d'euros (-21,0 %). L'evolució a CaixaBank (-34,5 %) reflecteix, entre d'altres, l'impacte negatiu de la venda al gener del 2 % de la participació de BPI a BFA (-97 milions d'euros atribuïts), canvis de perímetre i menors ingressos per dividendes.
- Fortalesa dels **ingressos per comissions**, que assoleixen els 2.499 milions d'euros. En la seva evolució (+19,5 %) incideix l'aportació de BPI (+13,2 %) i els majors ingressos derivats de l'activitat comercial de CaixaBank (+6,3 %).

- Els **guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres** es redueixen fins als 282 milions d'euros (-66,7 %). El 2016 inclouen 165 milions d'euros del resultat de l'operació de Visa Europe Ltd. i de la materialització de plusvàlues d'actius de renda fixa disponibles per a la venda.
- **Creixement sostingut dels ingressos emparats per contractes d'assegurances** (472 milions d'euros, +51,9 %) després de la intensa activitat comercial i la finalització a la darrera d'octubre del 2016 del contracte de reassurança sobre una cartera de vida risc individual de VidaCaixa.
- **Altres ingressos i despeses d'explotació** recull, entre d'altres, el registre en ambdós exercicis de l'impost de béns immobles i la contribució al Fons Únic de Resolució i al Fons de Garantia de Dipòsits. El 2017, registre de l'ingrés derivat de l'acord assolit amb Cecabank per 115 milions d'euros.
- El **marge brut** se situa en els **8.222 milions d'euros, un 5,1 %** més que el 2016.
- Les **despeses d'administració i amortització recurrents**, afectades per la variació de perímetre, se situen en els 4.467 milions d'euros (+11,8 %, un +1,0 % sense considerar BPI). Registre el 2017 de 110 milions d'euros de costos extraordinaris associats a BPI i el 2016 de 121 milions d'euros associats a l'acord laboral tancat en el tercer trimestre del 2016 a CaixaBank per a l'optimització de la plantilla.
- Les **pèrdues per deteriorament d'actius financers** se situen en 799 milions d'euros (+154,2 %). En la seva evolució incideix el registre en el quart trimestre del 2016 de 676 milions d'euros d'alliberament de provisions després del desenvolupament de models interns.
El cost del risc del perímetre de CaixaBank disminueix fins al 0,39 % respecte del 0,46 % de l'any anterior¹.
- **Altres dotacions a provisions** (912 milions d'euros) inclou, entre d'altres, el registre el 2017 de 455 milions d'euros associats a prejubilacions i 154 milions de sanejament de l'exposició a Sareb.
- **Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres** recull el 2017, entre d'altres, el resultat de la combinació de negocis generat en l'adquisició de BPI per import de 256 milions d'euros i la millora dels resultats immobiliaris en comparació de l'any anterior.
- En la **despesa per impost sobre societats**, pel que fa als ingressos de participades s'aplica el principi tributari que evita la doble imposició, amb impacte el 2017 del registre del resultat de la combinació de negocis amb BPI.
- El **resultat atribuït** del 2017 assoleix els **1.684 milions d'euros, un 60,9 %** més que en el mateix període del 2016 (1.047 milions d'euros).

(1) La ràtio del desembre del 2016 exclou l'alliberament de provisions realitzat en el quart trimestre del 2016 per import de 676 milions d'euros. Si s'incloués aquest efecte, la ràtio seria del 0,15 %.

Evolució trimestral

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI	
	4T17	3T17	Var. en %	4T17	Var. en %	4T17	Var. en %
Marge d'interessos	1.196	1.201	(0,4)	1.088	(1,0)	108	5,5
Ingressos per dividendes	1	5	(84,5)		(85,5)	1	
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	38	220	(82,4)	107	(27,5)	(69)	
Comissions netes	632	615	2,6	550	2,2	82	5,1
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	(5)	110		(6)		1	(65,3)
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	118	121	(3,1)	118	(3,1)		
Altres ingressos i despeses d'explotació	(249)	(61)		(248)		(1)	(2,5)
Marge brut	1.731	2.211	(21,7)	1.609	(17,6)	122	(52,8)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1.124)	(1.127)	(0,2)	(1.010)	0,3	(114)	(4,4)
Despeses extraordinàries	(1)	(3)	(60,6)	(1)	(60,6)		
Marge d'explotació	606	1.081	(44,0)	598	(36,6)	8	
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	607	1.084	(44,0)	599	(36,6)	8	
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(141)	(186)	(24,7)	(148)	(26,7)	7	(52,5)
Altres dotacions a provisions	(112)	(37)		(111)		(1)	
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	(117)	(1)		(116)		(1)	
Resultat abans d'impostos	236	857	(72,4)	223	(68,3)	13	
Impost sobre Societats	(42)	(187)	(77,6)	(22)	(86,3)	(20)	(32,6)
Resultat després d'impostos	194	670	(71,0)	201	(63,1)	(7)	
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	(2)	21		1		(3)	
Resultat atribuït al Grup	196	649	(69,8)	200	(63,2)	(4)	

En milions d'euros	CABK					BPI	
	4T16	1T17	2T17	3T17	4T17	3T17	4T17
Marge d'interessos	1.077	1.084	1.098	1.099	1.088	102	108
Ingressos per dividendes	86	8	107	5			1
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	192	46	119	149	107	71	(69)
Comissions netes	544	545	590	538	550	77	82
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	130	38	126	101	(6)	9	1
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	97	110	123	121	118		
Altres ingressos i despeses d'explotació	(238)	(95)	(9)	(60)	(248)	(1)	(1)
Marge brut	1.888	1.736	2.154	1.953	1.609	258	122
Despeses d'administració i amortització recurrents	(998)	(1.013)	(1.004)	(1.008)	(1.010)	(119)	(114)
Despeses extraordinàries				(3)	(1)		
Marge d'explotació	890	723	1.150	942	598	139	8
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	890	723	1.150	945	599	139	8
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	382	(255)	(228)	(200)	(148)	14	7
Altres dotacions a provisions	(274)	(369)	(392)	(37)	(111)		(1)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	(774)	278	4	(1)	(116)		(1)
Resultat abans d'impostos	224	377	534	704	223	153	13
Impost sobre Societats	(149)	(22)	(124)	(156)	(22)	(31)	(20)
Resultat després d'impostos	75	355	410	548	201	122	(7)
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	(2)	2	1	2	1	19	(3)
Resultat atribuït al Grup	77	353	409	546	200	103	(4)

El resultat atribuït del Grup en el quart trimestre del 2017 se situa en 196 milions d'euros, -69,8 % en comparació del trimestre anterior.

En l'evolució de CaixaBank, amb un resultat net atribuït de 200 milions d'euros (-63,2 % respecte del tercer trimestre), influeixen essencialment la contribució en el quart trimestre al Fons de Garantia de Dipòsits per 214 milions d'euros i un menor resultat per actius i passius financers.

El resultat atribuït de BPI (-4 milions d'euros) s'ha vist afectat pel resultat negatiu atribuït de BFA en el trimestre.

Rendibilitat sobre actius totals mitjans¹

Dades en %	3T17			4T17		
	CABK	BPI	Grup	CABK	BPI	Grup
Ingressos per interessos	1,89	1,35	1,84	1,88	1,36	1,83
Despeses per interessos	(0,62)	(0,11)	(0,57)	(0,67)	(0,08)	(0,61)
Marge d'interessos	1,27	1,24	1,27	1,21	1,28	1,22
Ingressos per dividendes	0,01	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	0,17	0,86	0,23	0,12	(0,82)	0,04
Comissions netes	0,62	0,93	0,65	0,61	0,98	0,65
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	0,12	0,11	0,12	(0,01)	0,01	(0,01)
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassurances	0,14	0,00	0,13	0,13	0,00	0,12
Altres ingressos i despeses d'explotació	(0,08)	(0,01)	(0,08)	(0,27)	(0,01)	(0,25)
Marge brut	2,25	3,13	2,33	1,79	1,45	1,77
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1,16)	(1,44)	(1,19)	(1,12)	(1,35)	(1,15)
Despeses d'explotació extraordinàries	(0,01)	0,00	0,00	(0,00)	0,00	(0,00)
Marge d'explotació	1,08	1,69	1,14	0,67	0,10	0,62
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	1,09	1,69	1,14	0,67	0,10	0,62
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(0,23)	0,17	(0,20)	(0,17)	0,08	(0,14)
Altres dotacions a provisions	(0,04)	0,00	(0,04)	(0,12)	(0,02)	(0,12)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	0,00	0,00	0,00	(0,13)	(0,01)	(0,12)
Resultat abans d'impostos	0,81	1,86	0,90	0,25	0,15	0,24
Impost sobre Societats	(0,18)	(0,38)	(0,19)	(0,03)	(0,23)	(0,04)
Resultat després d'impostos	0,63	1,48	0,71	0,22	(0,08)	0,20
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	0,00	0,23	0,03	0,00	(0,03)	(0,00)
Resultat atribuït al Grup	0,63	1,25	0,68	0,22	(0,05)	0,20
<i>En milions d'euros:</i>						
Actius totals mitjans nets	344.577	32.691	376.073	355.783	33.308	387.300

Dades en %	4T16		1T17		2T17		
	CABK	CABK	BPI	Grup	CABK	BPI	Grup
Ingressos per interessos	2,02	1,96	1,43	1,93	1,92	1,35	1,87
Despeses per interessos	(0,75)	(0,66)	(0,04)	(0,63)	(0,62)	(0,15)	(0,57)
Marge d'interessos	1,27	1,30	1,39	1,30	1,30	1,20	1,30
Ingressos per dividendes	0,10	0,01	0,00	0,01	0,13	0,07	0,12
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	0,23	0,05	0,78	0,11	0,14	0,78	0,20
Comissions netes	0,64	0,65	0,86	0,66	0,70	0,90	0,72
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	0,15	0,05	0,10	0,05	0,15	0,10	0,15
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassurances	0,11	0,13	0,00	0,12	0,15	0,00	0,13
Altres ingressos i despeses d'explotació	(0,28)	(0,11)	0,02	(0,11)	(0,01)	(0,20)	(0,02)
Marge brut	2,22	2,08	3,15	2,14	2,56	2,85	2,60
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1,17)	(1,22)	(1,56)	(1,23)	(1,19)	(1,48)	(1,23)
Despeses d'explotació extraordinàries	0,00	0,00	(0,20)	(0,02)	0,00	(1,17)	(0,10)
Marge d'explotació	1,05	0,86	1,39	0,89	1,37	0,20	1,27
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	1,05	0,86	1,59	0,91	1,37	1,37	1,37
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	0,45	(0,31)	0,12	(0,28)	(0,27)	0,06	(0,24)
Altres dotacions a provisions	(0,32)	(0,44)	(0,02)	(0,42)	(0,47)	(0,02)	(0,43)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	(0,91)	0,34	0,00	0,32	0,00	0,00	0,00
Resultat abans d'impostos	0,26	0,45	1,49	0,51	0,63	0,24	0,60
Impost sobre Societats	(0,18)	(0,03)	(0,29)	(0,04)	(0,14)	0,14	(0,12)
Resultat després d'impostos	0,09	0,42	1,20	0,47	0,49	0,38	0,48
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	0,00	0,00	0,20	0,02	0,00	0,05	0,01
Resultat atribuït al Grup	0,09	0,42	1,00	0,45	0,49	0,33	0,47
<i>En milions d'euros:</i>							
Actius totals mitjans nets	338.674	339.061	20.203	359.264	337.447	32.843	368.639

(1) Ingressos/despeses del trimestre anualitzats sobre actius totals mitjans.

Marge brut

Marge d'interessos

- El **marge d'interessos** assolix els **4.746 milions d'euros el 2017** (+14,2% en la variació interanual),

afectat per la consolidació per integració global de BPI des del febrer, que aporta un 9,1% de creixement. El marge d'interessos de CaixaBank, en un entorn en què els tipus d'interès han continuat disminuint, augmenta un 5,1% a causa de:

- Forta reducció del cost de l'estalvi a venciment, gràcies a la **intensa gestió del finançament detallista**. Aquesta reducció és de -46 punts bàsics en els últims dotze mesos (del 0,53% el 2016 fins al 0,07% el 2017). El cost de l'estalvi a la vista es redueix -5 punts bàsics.

- **Estalvi en els costos del finançament institucional** per menor volum i tipus.

- **Evolució dels ingressos afectada per la reducció de la rendibilitat de la cartera creditícia i de la cartera de renda fixa** per la baixada dels tipus d'interès de mercat.

El **diferencial de la clientela** de CaixaBank el 2017 se situa en el **2,19%** (+12 punts bàsics en comparació del 2016). Així mateix, el **diferencial del balanç** se situa en l'**1,27%** (+5 punts bàsics respecte del 2016) gràcies a la reducció del cost dels recursos.

- El **marge d'interessos** en el **quart trimestre** es manté **pràcticament estable (-0,4%)**, i l'aportació de BPI és del +0,6%. En l'àmbit CaixaBank, l'evolució del marge (-1,0%) és deguda bàsicament a:

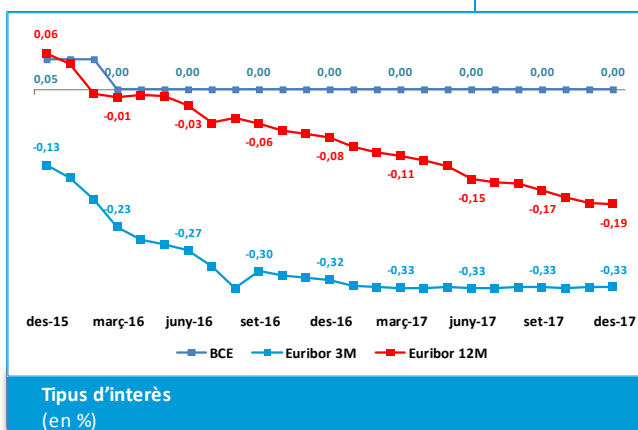
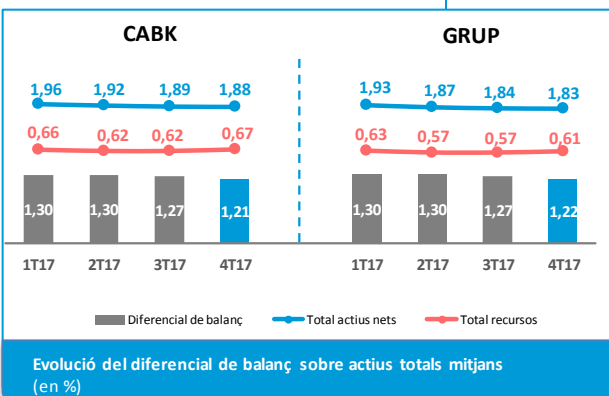
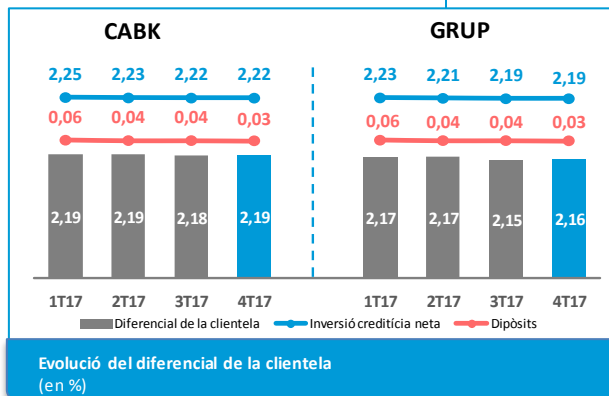
- **Disminució del cost dels recursos** de l'activitat detallista, centrada en la disminució de -4 punts bàsics del tipus de l'estalvi a venciment (del 0,05% en el tercer trimestre al 0,01% en el quart).

- **Disminució dels ingressos financers** de l'activitat creditícia per la **baixada de volum**. El tipus s'ha mantingut estable en el 2,22%.

- **Descens del cost del finançament majorista i de la rendibilitat de la cartera de renda fixa** ja que les noves operacions s'efectuen a tipus inferiors respecte dels venciments atesa la caiguda dels tipus de mercat.

Augment en 1 punt bàsic del diferencial de la clientela a CaixaBank, que se situa en el **2,19%**, per la reducció en 1 punt bàsic del cost dels dipòsits i el manteniment del tipus de crèdit.

Així mateix, el **diferencial de balanç** se situa en l'**1,21%** (-6 punts bàsics en el trimestre) a causa principalment de l'increment del balanç en les rúbriques d'intermediaris financers actius i passius.

Evolució trimestral de rendiments i càrregues assimilades

En milions d'euros	4T17 CABK			4T17 BPI			4T17 Grup		
	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	23.685	45	0,76	1.471	3	0,75	25.142	48	0,75
Cartera de crèdits (a)	189.587	1.061	2,22	19.865	97	1,93	209.451	1.158	2,19
Valors representatius de deute	27.283	78	1,13	5.634	8	0,58	32.617	81	0,98
Altres actius amb rendiment	50.777	494	3,86				50.777	494	3,86
Resta d'actius	64.451	4		6.338	6		69.313	10	
Total actius mitjos (b)	355.783	1.682	1,88	33.308	114	1,36	387.300	1.791	1,83
Intermediaris financers	55.628	(49)	0,35	3.877	(2)	0,22	59.416	(51)	0,34
Recursos de l'activitat minorista (c)	166.878	(11)	0,03	20.304	(5)	0,09	187.178	(16)	0,03
Estalvi a la vista	139.538	(10)	0,03	11.755			151.289	(10)	0,03
Estalvi a venciment	27.340	(1)	0,01	8.549	(5)	0,22	35.889	(6)	0,06
Estalvi a termini	26.080	(1)	0,01	8.549	(5)	0,22	34.629	(6)	0,06
Cessió temporal d'actius i emprèstits retail	1.260						1.260		
Emprèstits institucionals i valors negociables	26.375	(70)	1,05	694	(3)	1,93	27.069	(72)	1,06
Passius subordinats	5.946	(34)	2,28	359	(4)	4,88	6.005	(34)	2,27
Altres passius amb cost	57.122	(422)	2,93	4.130	11	(1,06)	61.252	(411)	2,66
Resta de passius	43.834	(8)		3.944	(3)		46.380	(11)	
Total recursos mitjos (d)	355.783	(594)	0,67	33.308	(6)	0,08	387.300	(595)	0,61
Marge d'interessos		1.088			108			1.196	
Diferencial de la clientela (%) (a-c)		2,19			1,84			2,16	
Diferencial de balanç (%) (b-d)		1,21			1,28			1,22	

En milions d'euros	3T17 CABK			3T17 BPI			3T17 Grup		
	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	13.977	48	1,36	1.252	2	0,61	15.210	50	1,30
Cartera de crèdits (a)	190.558	1.069	2,22	19.881	94	1,87	210.440	1.163	2,19
Valors representatius de deute	26.580	93	1,39	4.847	8	0,69	31.577	97	1,22
Altres actius amb rendiment	50.444	427	3,35				50.444	427	3,35
Resta d'actius	63.018	5		6.711	7		68.402	11	
Total actius mitjos (b)	344.577	1.642	1,89	32.691	111	1,35	376.073	1.748	1,84
Intermediaris financers	37.873	(53)	0,55	3.870	(2)	0,17	41.725	(55)	0,52
Recursos de l'activitat minorista (c)	175.988	(17)	0,04	19.995	(5)	0,10	195.983	(22)	0,04
Estalvi a la vista	146.918	(13)	0,04	11.247			158.164	(13)	0,03
Estalvi a venciment	29.071	(4)	0,05	8.748	(5)	0,22	37.818	(9)	0,09
Estalvi a termini	27.238	(4)	0,05	8.748	(5)	0,22	35.986	(9)	0,09
Cessió temporal d'actius i emprèstits retail	1.832						1.833		
Emprèstits institucionals i valors negociables	25.784	(73)	1,12	730	(2)	1,21	26.514	(75)	1,12
Passius subordinats	6.245	(38)	2,39	361	(4)	4,89	6.305	(38)	2,38
Altres passius amb cost	55.859	(357)	2,54	4.092	8	(0,78)	60.093	(349)	2,31
Resta de passius	42.828	(5)		3.643	(4)		45.453	(8)	
Total recursos mitjos (d)	344.577	(543)	0,62	32.691	(9)	0,11	376.073	(547)	0,57
Marge d'interessos		1.099			102			1.201	
Diferencial de la clientela (%) (a-c)		2,18			1,77			2,15	
Diferencial de balanç (%) (b-d)		1,27			1,24			1,27	

En milions d'euros	2T17 CABK			2T17 BPI			2T17 Grup		
	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	9.913	39	1,58	1.512	2	0,53	11.394	41	1,44
Cartera de crèdits	(a) 191.460	1.066	2,23	19.788	96	1,95	211.249	1.163	2,21
Valors representatius de deute	22.933	87	1,52	4.919	9	0,73	27.550	93	1,35
Altres actius amb rendiment	50.018	417	3,34				50.018	417	3,34
Resta d'actius	63.123	4		6.624	4		68.428	7	
Total actius mitjos	(b) 337.447	1.613	1,92	32.843	111	1,35	368.639	1.721	1,87
Intermediaris financers	39.014	(41)	0,42	3.776	(2)	0,21	42.823	(43)	0,40
Recursos de l'activitat minorista	(c) 168.937	(15)	0,04	20.035	(5)	0,10	188.969	(20)	0,04
Estalvi a la vista	139.076	(10)	0,03	10.960			150.036	(10)	0,03
Estalvi a venciment	29.861	(5)	0,07	9.075	(5)	0,22	38.933	(10)	0,10
Estalvi a termini	28.817	(5)	0,07	9.022	(5)	0,22	37.837	(10)	0,11
Cessió temporal d'actius i emprèstits retail	1.044			53			1.096		
Emprèstits institucionals i valors negociables	25.794	(70)	1,09	753	(3)	1,60	26.544	(74)	1,12
Passius subordinats	5.297	(39)	2,95	360	(4)	4,46	5.357	(39)	2,92
Altres passius amb cost	55.045	(346)	2,52	4.093	6	(0,59)	59.400	(341)	2,30
Resta de passius	43.360	(4)		3.826	(5)		45.546	(8)	
Total recursos mitjos	(d) 337.447	(515)	0,62	32.843	(13)	0,15	368.639	(525)	0,57
Marge d'interessos		1.098			98			1.196	
Diferencial de la clientela (%)	(a-c)	2,19			1,85			2,17	
Diferencial de balanç (%)	(b-d)	1,30			1,20			1,30	

En milions d'euros	1T17 CABK			1T17 BPI			1T17 Grup		
	S.medio	R/C	Tipus %	S.medio	R/C	Tipus %	S.medio	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	10.934	43	1,60	780	2	1,04	11.714	45	1,54
Cartera de crèdits	(a) 192.555	1.066	2,25	12.989	63	1,97	205.544	1.129	2,23
Valors representatius de deute	24.262	91	1,52	2.711	6	0,90	26.973	97	1,45
Altres actius amb rendiment	48.669	436	3,64				48.669	436	3,64
Resta d'actius	62.641	4		3.723			66.364	4	
Total actius mitjos	(b) 339.061	1.640	1,96	20.203	71	1,43	359.264	1.711	1,93
Intermediaris financers	43.335	(40)	0,38	2.566	(1)	0,16	45.901	(41)	0,36
Recursos de l'activitat minorista	(c) 167.033	(25)	0,06	12.943	(3)	0,09	179.976	(28)	0,06
Estalvi a la vista	132.224	(12)	0,04	6.805			139.029	(12)	0,04
Estalvi a venciment	34.809	(13)	0,14	6.138	(3)	0,20	40.947	(16)	0,15
Estalvi a termini	34.128	(12)	0,15	6.103	(3)	0,20	40.231	(15)	0,15
Cessió temporal d'actius i emprèstits retail	681	(1)	0,01	35			716	(1)	0,01
Emprèstits institucionals i valors negociables	27.544	(79)	1,17	575	(1)	0,71	28.119	(80)	1,16
Passius subordinats	4.600	(34)	3,04	10			4.610	(34)	3,03
Altres passius amb cost	53.040	(373)	2,85	2.776	7	(1,02)	55.816	(366)	2,66
Resta de passius	43.509	(5)		1.333	(4)		44.842	(9)	
Total recursos mitjos	(d) 339.061	(556)	0,66	20.203	(2)	0,04	359.264	(558)	0,63
Marge d'interessos		1.084			69			1.153	
Diferencial de la clientela (%)	(a-c)	2,19			1,88			2,17	
Diferencial de balanç (%)	(b-d)	1,30			1,39			1,30	

Per a la correcta interpretació de les taules d'evolució de rendiments i càrregues s'han de tenir en compte els aspectes següents:

- D'acord amb la normativa comptable, els ingressos derivats de l'aplicació de tipus negatius s'imputen segons la seva naturalesa. La rúbrica d'intermediaris financers de l'actiu recull els interessos negatius dels saldos d'intermediaris financers del passiu, els més significatius dels quals són els ingressos del finançament TLTRO II. De forma simètrica, la rúbrica d'intermediaris financers del passiu recull els interessos negatius dels saldos d'intermediaris financers de l'actiu. Només el net entre ingressos i despeses de les dues rúbriques té significació econòmica.

- Els epígrafs 'Altres actius amb rendiment' i 'Altres passius amb cost' recullen principalment l'activitat asseguradora de vida estalvi del Grup. Al seu torn, el resultat del negoci assegurador de BPI es comptabilitza pel net a la rúbrica 'Altres passius amb cost'.
- BPI s'ha integrat l'1 de febrer del 2017 i, com a conseqüència, els resultats i saldos mitjans del primer trimestre (només inclou dos mesos) no són comparables amb trimestres posteriors.
- A partir del segon trimestre del 2017 els ingressos per *unit links* que BPI registrava anteriorment com a marge d'interessos a la seva informació pública, amb efectes des de la presa de control, es van reclassificar amb criteri CaixaBank a l'epígraf 'Comissions', amb un impacte en el segon trimestre respecte del primer trimestre de -2 milions d'euros en marge d'interessos.
- La informació del perímetre BPI correspon a la integració global dels seus actius i passius considerant els ajustos realitzats en la combinació de negocis. Addicionalment, en l'elaboració de les dades separant els perímetres CaixaBank i BPI no s'han ajustat les operacions intragrup entre ambdós perímetres (principalment deute subordinat de BPI subscrit per CaixaBank), mentre que aquest ajust sí que s'ha realitzat en les dades elaborades per al Grup.
- L'operació d'adquisició per part de CaixaBank del negoci d'assegurances de BPI no ha tingut un efecte significatiu en els actius totals mitjans ja que l'operació s'ha realitzat el 28 de desembre del 2017.

Comissions

- Els **ingressos per comissions se situen en els 2.499 milions d'euros** (+19,5 %).
- Les **comissions de CaixaBank** creixen fins als 2.223 milions d'euros, un +6,3 % en comparació del mateix període de l'exercici anterior:
  - Les **comissions bancàries, valors i altres** assoleixen els 1.353 milions d'euros (+2,6 % durant l'any, -1,8 % en el trimestre). Inclouen ingressos d'operacions de valors, les comissions derivades de transaccionalitat, així com les de risc, gestió de dipòsits, mitjans de pagament i banca d'inversió.

El 2017 destaquen comissions més elevades per una major transaccionalitat i un creixement dels ingressos associats a mitjans de pagament respecte de l'any anterior.

  - Les **comissions de fons d'inversió** se situen en 446 milions d'euros (+10,4 %; +5,5 % en el trimestre) per l'increment del patrimoni gestionat. L'any anterior es va veure afectat per la volatilitat en els mercats, especialment durant el primer semestre.
  - **Creixement del 9,2 % de les comissions per gestió de plans de pensions**, fins als 206 milions d'euros (+17,6 % en el trimestre), amb augment del patrimoni gestionat a través d'una àmplia oferta de productes.
  - **Creixement de les comissions per comercialització d'assegurances** fins als 218 milions d'euros (+21,5 %; +5,2 % en el trimestre).
- Les **comissions de BPI** aporten un 13,2 % al creixement de les comissions del Grup el 2017. Increment respecte del trimestre anterior del +5,1 %, amb major contribució de les comissions de gestió de fons d'inversió i comercialització d'assegurances.

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	2017	2016	Var. en %	2017	Var. en %	2017
Evolució interanual						
Comissions bancàries, valors i altres	1.521	1.320	15,3	1.353	2,6	168
Fons d'inversió, carteres i sicav's	491	403	21,7	446	10,4	45
Plans de pensions	213	187	13,3	206	9,2	7
Comercialització d'assegurances	274	180	52,3	218	21,5	56
Comissions netes	2.499	2.090	19,5	2.223	6,3	276

Evolució trimestral	4T17	3T17	Var. en %	2T17	1T17	4T16
Comissions bancàries, valors i altres	315	322	(1,8)	372	344	333
Fons d'inversió, carteres i sicav's	119	113	5,5	110	104	108
Plans de pensions	60	51	17,6	49	46	49
Comercialització d'assegurances	56	52	5,2	59	51	54
CABK	550	538	2,2	590	545	544
Comissions bancàries, valors i altres	48	47	(1,5)	44	29	
Fons d'inversió, carteres i sicav's	15	13	12,0	11	6	
Plans de pensions	2	2	34,9	2	1	
Comercialització d'assegurances	17	15	16,4	17 ¹	7	
BPI	82	77	5,1	74	43	
Comissions bancàries, valors i altres	363	369	(1,8)	416	373	
Fons d'inversió, carteres i sicav's	134	126	6,2	121	110	
Plans de pensions	62	53	18,2	51	47	
Comercialització d'assegurances	73	67	7,6	76	58	
Grup	632	615	2,6	664	588	

(1) En el primer trimestre del 2017 els ingressos per unitat de links del perímetre BPI per import de 2 milions d'euros es van registrar en marge d'interessos d'acord amb el criteri de presentació d'informació pública de BPI fins a aquell moment. En el segon trimestre del 2017 aquest import i els ingressos generats en el període es van registrar, d'acord amb el criteri de presentació d'informació pública de CaixaBank, com a majors ingressos de comissions per comercialització d'assegurances.

Ingressos de la cartera de participades

- Els **ingressos de la cartera de participades se situen en 653 milions d'euros (-21,0 %)**. Inclouen els resultats de les entitats valorades pel mètode de la participació i els ingressos per dividends.

Els ingressos per dividends inclouen en el segon trimestre 104 milions d'euros corresponents a la meritació de la totalitat del dividend aprovat per la Junta General d'Accionistes de Telefónica per a l'exercici 2017, per import de 0,40 €/acció. El 2016 el dividend es va meritjar entre el segon (0,40 €/acció) i el quart trimestre (0,34 €/acció), atenent les seves dates d'aprovació.

Pel que fa als resultats de les entitats valorades pel mètode de la participació, cal destacar:

- En l'evolució de CaixaBank (-33,0 %) incideixen el canvi de perímetre relacionat amb la permuta de Bank of East Asia i GF Inbursa amb CriteríaCaixa el maig del 2016 i la consolidació per integració global de BPI des de l'1 de febrer del 2017.

Així mateix, inclou el registre del resultat atribuït derivat de la venda per part de BPI del 2 % de la participació a BFA (-97 milions d'euros) el gener del 2017, originat principalment per la imputació d'ajustos de valoració per diferències de conversió al compte de resultats de BPI anteriorment reconegudes al seu patrimoni.

- Resultat incorporat pel mètode de la participació de BFA de -68 milions d'euros en el quart trimestre (+64 milions d'euros en el trimestre anterior). Inclou impactes extraordinaris per import de -119 milions d'euros, dels quals -76 milions d'euros corresponen a l'impacte estimat d'aplicar (acord amb la NIC 29) els efectes inflacionaris d'Angola als estats financers de BFA.

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	2017	2016	Var. en %	2017	Var. en %	2017
Evolució interanual						
Ingressos per dividends	127	199	(35,9)	120	(39,2)	7
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	526	629	(16,3)	421	(33,0)	105
Ingressos de la cartera de participades	653	828	(21,0)	541	(34,5)	112
Evolució trimestral	4T17	3T17	Var. en %	2T17	1T17	4T16
Ingressos per dividends		5		107	8	86
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	107	149	(27,5)	119	46	192
CABK	107	154	(29,6)	226	54	278
Ingressos per dividends	1			6		
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	(69)	71		64	39	
BPI	(68)	71		70	39	
Ingressos per dividends	1	5	(84,5)	113	8	
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	38	220	(82,4)	183	85	
Grup	39	225	(82,5)	296	93	

Guanyos/pèrdues per actius i passius financers i altres

- Els **guanyos/pèrdues per actius i passius financers i altres** se situen en 282 milions d'euros (-66,7% en comparació del mateix període del 2016).

El 2016 incloïen, principalment, la materialització de plusvàlues latents d'actius de renda fixa classificats com actius financers disponibles per a la venda i el registre de la plusvàlua bruta de 165 milions d'euros després de la formalització de l'operació d'adquisició de Visa Europe Ltd. per part de Visa Inc.

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	2017	2016	Var. en %	2017	Var. en %	2017
Evolució interanual						
Guanyos/pèrdues per actius i passius financers i altres	282	848	(66,7)	259	(69,5)	23
Evolució trimestral	4T17	3T17	2T17	1T17	4T16	
CABK	(6)	101	126	38	130	
BPI	1	9	8	5		
Grup	(5)	110	134	43		

Ingressos i despeses emparats per contractes d'assegurança o reassegurança

- Creixement dels ingressos derivats de l'activitat d'assegurances de vida risc fins als 472 milions d'euros (+51,9%), després de la intensa activitat comercial.

Així mateix, l'evolució es veu afectada per la finalització del contracte de reassegurança sobre una cartera de vida risc individual de VidaCaixa a la darrera del mes d'octubre del 2016 (ingressos addicionals el 2017 per valor de +97 milions d'euros i +10 milions d'euros respecte del quart trimestre del 2016). Si s'hagués ajustat aquest efecte el 2017, el creixement anual hauria estat del +20,6%.

En milions d'euros	Grup		
	2017	2016	Var. en %
Evolució interanual			
Ingressos i despeses per contractes d'assegurances o reassegurances	472	311	51,9

Evolució trimestral	4T17	3T17	2T17	1T17	4T16
	CABK / Grup	118	121	123	110

Altres ingressos i despeses d'explotació

- **Altres ingressos i despeses d'explotació** (-430 milions d'euros, +5,6 %) inclou, entre d'altres, ingressos i càrregues de filials no immobiliàries, ingressos per lloguers i despeses per la gestió dels immobles adjudicats, i contribucions, taxes i impostos. Pel que fa a aquests últims, la seva meritació provoca estacionalitat en l'evolució trimestral de l'epígraf.
  - Contribució al Fons de Garantia de Dipòsits (FGD) registrada en el quart trimestre per 214 milions d'euros a CaixaBank (187 milions d'euros el 2016).
  - El segon trimestre del 2017 inclou les contribucions al Fons Únic de Resolució (FUR) per import de 75 i 15 milions d'euros a CaixaBank i BPI¹, respectivament.
  - Registre en el primer trimestre de cada exercici d'una estimació de l'impost de béns immobles meritat (50 milions d'euros en l'exercici 2017).
- Addicionalment, en l'**evolució interanual de CaixaBank** s'han de considerar, entre d'altres, els aspectes següents:
  - Ingrés en el segon trimestre del 2017 derivat de l'acord amb Cecabank² (+115 milions d'euros).
  - Registre en aquest epígraf, des del primer trimestre del 2017, de la despesa per l'impost estatal de dipòsits, anteriorment registrada a 'Altres dotacions a provisions' (53 milions d'euros el 2017).

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	2017	2016	Var. en %	2017	Var. en %	2017
Evolució interanual						
FUR/ FGD	(304)	(261)	16,5	(289)	10,7	(15)
Altres ingressos i despeses d'explotació	(126)	(146)	(13,7)	(123)	(15,8)	(3)
Altres ingressos i despeses d'explotació	(430)	(407)	5,6	(412)	1,1	(18)

Evolució trimestral	4T17	3T17	2T17	1T17	4T16
FUR / FGD	(214)		(75)		(187)
Altres	(34)	(60)	66	(95)	(51)
CABK	(248)	(60)	(9)	(95)	(238)
FUR			(15)		
Altres	(1)	(1)	(2)	1	
BPI	(1)	(1)	(17)	1	
FUR / FGD	(214)		(90)		
Altres	(35)	(61)	64	(94)	
Grup	(249)	(61)	(26)	(94)	

(1) Inclou 4 milions d'euros corresponents a l'aportació al Fundo de Resolução de Portugal.

(2) Vegeu l'apartat 'Fets rellevants de l'exercici 2017'.

Despeses d'administració i amortització

- L'evolució de les despeses d'administració i amortització recurrents (4.467 milions d'euros, +11,8 %) reflecteix principalment la incorporació de BPI (+10,8 %).
- Les **despeses recurrents** en perímetre homogeni es mantenen (+1,0 % en comparació del 2016; +0,2 % en despeses de personal), després del control de costos i de la gestió de l'eficiència com a element estratègic clau.
- Registre el 2017 de 110 milions d'euros de costos extraordinaris associats a BPI (96 milions d'euros dels quals es van registrar en el segon trimestre del 2017). En el tercer trimestre del 2016 incloïa 121 milions d'euros associats a l'acord laboral de CaixaBank per a l'optimització de la plantilla.

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	2017	2016	Var. en %	2017	Var. en %	2017
Evolució interanual						
Marge Brut	8.222	7.827	5,1	7.452	(4,8)	770
Despeses de personal	(2.875)	(2.624)	9,5	(2.630)	0,2	(245)
Despeses generals	(1.165)	(1.000)	16,5	(1.014)	1,4	(151)
Amortitzacions	(427)	(371)	15,3	(391)	5,6	(36)
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(4.467)	(3.995)	11,8	(4.035)	1,0	(432)
Despeses extraordinàries	(110)	(121)	(8,7)	(4)	(96,7)	(106)

	4T17	3T17	2T17	1T17	4T16
Evolució trimestral					
Marge Brut CABK	1.609	1.953	2.154	1.736	1.888
Despeses de personal	(663)	(653)	(655)	(659)	(645)
Despeses generals	(260)	(254)	(248)	(252)	(257)
Amortitzacions	(87)	(101)	(101)	(102)	(96)
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(1.010)	(1.008)	(1.004)	(1.013)	(998)
Despeses extraordinàries	(1)	(3)			
Marge Brut BPI	122	258	233	157	
Despeses de personal	(66)	(67)	(69)	(43)	
Despeses generals	(38)	(42)	(44)	(27)	
Amortitzacions	(10)	(10)	(8)	(8)	
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(114)	(119)	(121)	(78)	
Despeses extraordinàries			(96)	(10)	
Marge Brut Grup	1.731	2.211	2.387	1.893	
Despeses de personal	(729)	(720)	(724)	(702)	
Despeses generals	(298)	(296)	(292)	(279)	
Amortitzacions	(97)	(111)	(109)	(110)	
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(1.124)	(1.127)	(1.125)	(1.091)	
Despeses extraordinàries	(1)	(3)	(96)	(10)	

Ratio d'eficiència Grup	4T17	3T17	2T17	1T17	4T16
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries (%) ¹	54,3	51,8	52,2	52,4	51,0
Ratio d'eficiència (%) ¹	55,7	53,1	55,1	54,0	52,6

(1) Últims dotze mesos. La ràtio del Grup considera BPI des de la seva incorporació al consolidat el febrer del 2017.

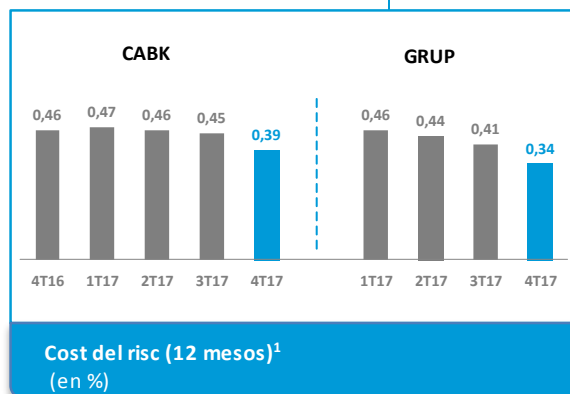
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres dotacions a provisions

Pèrdues per deteriorament d'actius financers

- Les dotacions per a insolvències assoleixen els 799 milions d'euros.

En l'evolució anual (+154,2 %) incideix l'alliberament de provisions de la cartera creditícia per 676 milions d'euros en el quart trimestre del 2016 després del desenvolupament de models interns d'acord amb la Circular 4/2016. Si aïllem aquest efecte en el 2016, l'evolució anual seria del -19,3 %.

El **cost del risc**¹ del Grup se situa en el 0,34 %. A CaixaBank es redueix fins al 0,39 % respecte del 0,46 % de l'any anterior.

Altres dotacions a provisions

- Altres dotacions a provisions (912 milions d'euros) inclou, principalment, la cobertura per a contingències i el deteriorament d'altres actius.

El 2017 inclou, entre d'altres, el registre de 455 milions d'euros associats a prejubilacions (152 i 303 milions d'euros en el primer i segon trimestre de l'exercici, respectivament) i 154 milions de sanejament de l'exposició a Sareb en el primer trimestre. En el quart trimestre del 2017, registre de dotacions per contingències legals amb criteris conservadors.

El 2016 incloïa el registre de 160 milions d'euros associats a prejubilacions en el segon trimestre i una provisió addicional de 110 milions d'euros associada a les clàusules terra en el quart trimestre.

(1) BPI considerat des de la seva incorporació el febrer del 2017. La ràtio exclou l'alliberament de provisions realitzat en el quart trimestre del 2016 per import de 676 milions d'euros. Així mateix, la ràtio del perímetre CABK del 4T17 no considera el crèdit relatiu a l'adquisició de BPI Vida per facilitar l'anàlisi de l'evolució orgànica.

En milions d'euros	Grup			CABK		BPI
	2017	2016	Var. en %	2017	Var. en %	2017
Evolució interanual						
Dotacions per a insolvències	(799)	(314)	154,2	(831)	164,4	32
Altres dotacions a provisions	(912)	(755)	20,8	(909)	20,4	(3)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres dotacions a provisions	(1.711)	(1.069)	60,0	(1.740)	62,8	29
Evolució trimestral	4T17	3T17	2T17	1T17	4T16	
Dotacions per a insolvències	(148)	(200)	(228)	(255)	382	
Altres dotacions a provisions	(111)	(37)	(392)	(369)	(274)	
CABK	(259)	(237)	(620)	(624)	108	
Dotacions per a insolvències	7	14	5	6		
Altres dotacions a provisions	(1)		(1)	(1)		
BPI	6	14	4	5		
Dotacions per a insolvències	(141)	(186)	(223)	(249)		
Altres dotacions a provisions	(112)	(37)	(393)	(370)		
Grup	(253)	(223)	(616)	(619)		

Guanys/pèrdues en la baixa d'actius i altres

• **Guanys/pèrdues en la baixa d'actius i altres** inclou essencialment els resultats d'operacions singulars formalitzades i els resultats per vendes d'actius i sanejaments, sobretot, de la cartera immobiliària. La seva evolució reflecteix:

- Millora sostinguda en els resultats de la venda d'actius immobiliaris. El 2017 el marge sobre el valor comptable net se situa en el 20 % (+14 punts percentuals en comparació del mateix període del 2016).
- Altres resultats immobiliaris inclouen, essencialment, dotacions derivades de les valoracions dels actius partint de models interns del Grup i de l'actualització de paràmetres realitzada en el quart trimestre del 2017. En el mateix trimestre de l'any anterior, incloïa el registre de -656 milions d'euros després de l'aplicació de models interns.
- Altres resultats, entre els quals destaquen el resultat de la combinació de negocis amb BPI el 2017 (256 milions d'euros) i sanejaments per obsolescència d'actius en el quart trimestre. En el primer trimestre del 2016, resultat negatiu de l'amortització anticipada de l'emissió de bons bescanviables de Repsol.

En milions d'euros	Grup		CABK	BPI
	2017	2016	2017	2017
Evolució interanual				
Resultats en la venda d'immobles	248	72	248	
Altres resultats immobiliaris	(242)	(1.106)	(242)	
Altres	158	(70)	159	(1)
Guanys / pèrdues en la baixa d'actius i altres	164	(1.104)	165	(1)
<i>Resultat per vendes, net (sobre valor net activat)</i>	20%	6%	20%	

Evolució trimestral CABK	4T17	3T17	2T17	1T17	4T16
	Resultats en la venda d'immobles	108	61	44	35
Altres resultats immobiliaris	(149)	(55)	(28)	(10)	(834)
Altres	(75)	(7)	(12)	253	10
CABK	(116)	(1)	4	278	(774)
<i>Resultat per vendes, net (sobre valor net activat)</i>	27%	21%	15%	15%	14%

Despesa per impost sobre societats

• En la **despesa per impost sobre societats**, i pel que fa als ingressos de participades i als resultats per operacions corporatives, s'aplica el principi tributari que evita la doble imposició, amb impacte el 2017 del registre del resultat de la combinació de negocis amb BPI.

En el quart trimestre del 2016 incloïa l'impacte derivat de les modificacions introduïdes per la reforma fiscal aprovada pel Reial decret llei 3/2016, de 2 de desembre, per import de -149 milions d'euros, que incorporava limitacions a la deducció de pèrdues en la transmissió de participacions.

Activitat

Balanç

Els actius totals del Grup se situen en 383.186 milions d'euros el 31 de desembre del 2017 (+10,1 % durant l'any després de la incorporació de BPI, +1,1 % en el trimestre).

En milions d'euros	Grup				
	31.12.17	30.09.17	Var. en %	31.12.16	Var. en %
Efectiu, saldos en efectiu en bancs centrals i altres dipòsits a la vista	20.155	12.615	59,8	13.260	52,0
Actius financers mantinguts per a negociar	10.597	11.883	(10,8)	11.668	(9,2)
Actius financers disponibles per a la venda	69.555	71.489	(2,7)	65.077	6,9
Préstecs i partides a cobrar	226.272	226.163	0,0	207.641	9,0
Préstecs i bestretes a Bancs Centrals i Entitats de crèdit	7.378	5.950	24,0	6.742	9,4
Préstecs i bestretes a la clientela	216.318	217.330	(0,5)	200.338	8,0
Valors representatius de deute	2.576	2.883	(10,6)	561	
Inversions mantingudes fins al venciment	11.085	11.154	(0,6)	8.306	33,5
Inversions en negocis conjunts i associades	6.224	6.278	(0,9)	6.421	(3,1)
Actius tangibles	6.480	6.509	(0,4)	6.437	0,7
Actius intangibles	3.805	3.827	(0,6)	3.687	3,2
Actius no corrents en venda	6.069	6.283	(3,4)	6.405	(5,2)
Resta actius	22.944	22.911	0,1	19.025	20,6
Total actiu	383.186	379.112	1,1	347.927	10,1
Passiu	358.503	354.120	1,2	324.371	10,5
Passius financers mantinguts per a negociar	8.605	9.045	(4,9)	10.292	(16,4)
Passius financers a cost amortitzat	280.897	276.458	1,6	254.093	10,5
Dipòsits de Bancs Centrals i Entitats de Crèdit	43.196	39.821	8,5	36.345	18,8
Dipòsits de la clientela	203.608	204.048	(0,2)	187.167	8,8
Valors representatius de deute emesos	29.919	29.428	1,7	27.708	8,0
<i>Promemoria: Passius subordinats</i>	5.054	5.070	(0,3)	4.119	22,7
Altres passius financers	4.174	3.161	32,0	2.873	45,3
Passius emparats en contractes d'assegurances i reassegurances	49.750	49.341	0,8	45.804	8,6
Provisions	5.001	5.065	(1,3)	4.730	5,7
Resta passius	14.250	14.211	0,3	9.452	50,8
Patrimoni net	24.683	24.992	(1,2)	23.556	4,8
Fons propis	24.204	24.496	(1,2)	23.400	3,4
<i>del que: Resultat atribuït al Grup</i>	1.684	1.488	13,2	1.047	60,9
Interessos minoritaris	434	413	5,1	29	
Ajustos per valoració i altres	45	83	(45,8)	127	(64,6)
Total passiu i patrimoni net	383.186	379.112	1,1	347.927	10,1

Crèdit a la clientela

El **crèdit brut a la clientela** assoleix els **223.951 milions d'euros (+9,3 % el 2017)** després de la incorporació de BPI (+11,2 %).

En milions d'euros	Grup						
	31.12.17	30.09.17	Variació	Var. %	31.12.16	Variació	Var. %
Crèdits a particulars	128.490	129.127	(637)	(0,5)	118.300	10.190	8,6
Compra habitatge	94.187	95.228	(1.041)	(1,1)	86.405	7.782	9,0
Altres finalitats	34.303	33.899	404	1,2	31.895	2.408	7,5
<i>Del que: Consum a Espanya</i>	9.929	9.641	288	3,0	8.109	1.820	22,4
Crèdits a empreses	83.463	83.034	429	0,5	74.061	9.402	12,7
Sectors productius ex-promotors	76.181	74.746	1.435	1,9	64.813	11.368	17,5
Promotors	7.101	8.034	(933)	(11,6)	8.024	(923)	(11,5)
Criteriacaixa	181	254	(73)	(28,7)	1.224	(1.043)	(85,2)
Sector Públic	11.998	13.005	(1.007)	(7,7)	12.496	(498)	(4,0)
Crèdits a la clientela, brut¹	223.951	225.166	(1.215)	(0,5)	204.857	19.094	9,3
<i>Del que:</i>							
<i>Crèdit sa</i>	210.154	210.441	(287)	(0,1)	190.506	19.648	10,3
Fons per a insolvències	(6.832)	(7.345)	513	(7,0)	(6.684)	(148)	2,2
Crèdits a la clientela, net	217.119	217.821	(702)	(0,3)	198.173	18.946	9,6
Riscos contingents	13.983	12.237	1.746	14,3	10.608	3.375	31,8

A **CaixaBank la cartera bruta es redueix un -1,9 %** i la **cartera sana un -1,2 %** durant l'any (-0,4 % i -0,1 % en el trimestre, respectivament). Si no es considera la reducció del finançament a Criteriacaixa en el marc del procés de la desconsolidació prudencial, la caiguda de la cartera sana el 2017 es limita al -0,6 % i es manté estable (+0,4 %) si s'exclou també l'evolució del sector públic.

En milions d'euros	31.12.17		30.09.17		Var. trimestral %		31.12.16	Var. Anual %
	CABK ²	BPI ²	CABK	BPI	CABK	BPI	CABK	CABK
Crèdits a particulars	115.973	12.517	116.698	12.429	(0,6)	0,7	118.300	(2,0)
Compra habitatge	83.089	11.098	84.137	11.091	(1,2)	0,1	86.405	(3,8)
Altres finalitats	32.884	1.419	32.561	1.338	1,0	6,1	31.895	3,1
<i>Del que: Consum a Espanya</i>	9.929		9.641		3,0		8.109	22,4
Crèdits a empreses	74.442	9.021	73.724	9.310	1,0	(3,1)	74.061	0,5
Sectors productius ex-promotors	67.412	8.769	65.993	8.753	2,2	0,2	64.813	4,0
Promotors	6.849	252	7.477	557	(8,4)	(54,8)	8.024	(14,6)
Criteriacaixa	181		254		(28,7)		1.224	(85,2)
Sector Públic	10.541	1.457	11.441	1.564	(7,9)	(6,8)	12.496	(15,6)
Crèdits a la clientela, brut¹	200.956	22.995	201.863	23.303	(0,4)	(1,3)	204.857	(1,9)
<i>Del que:</i>								
<i>Crèdit sa</i>	188.275	21.879	188.388	22.053	(0,1)	(0,8)	190.506	(1,2)
Fons per a insolvències	(5.858)	(974)	(6.327)	(1.018)	(7,4)	(4,3)	(6.684)	(12,4)
Crèdits a la clientela, net	195.098	22.021	195.536	22.285	(0,2)	(1,2)	198.173	(1,6)
Riscos contingents	12.410	1.573	10.826	1.411	14,6	11,5	10.608	17,0

En l'evolució per segments de **CaixaBank** destaca:

- El **crèdit per a l'adquisició d'habitatge** continua marcat pel despallanquejament de les famílies i l'efecte estacional de les amortitzacions a la darrerria de l'any, i la nova producció és inferior a les amortitzacions. La quota de mercat³ en hipoteques és del 17,6 %.
- El **crèdit a particulars – altres finalitats** augmenta un 3,1 % el 2017 (+1,0 % en el trimestre), essencialment pel crèdit al consum (+22,4 % en crèdit al consum a Espanya durant l'any i +3,0 % en el trimestre).

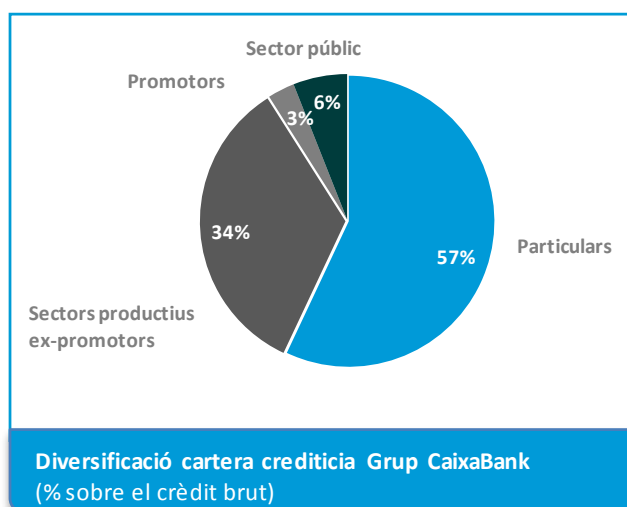
(1) Vegeu 'Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió' a 'Annexos - Glossari'.

(2) BPI Vida, adquirida per VidaCaixa (perímetre CaixaBank) el desembre del 2017, ostenta 784 milions d'euros de crèdit brut el 31 de desembre del 2017 que s'han mantingut en el perímetre BPI per facilitar l'anàlisi de l'evolució orgànica del trimestre. Vegeu la conciliació a 'Annexos - Glossari'.

(3) Última informació disponible. Dades d'elaboració pròpia. Font: Banc d'Espanya (Infbal).

- Increment del finançament a **empreses - sectors productius ex-promotors** (+4,0 % en la variació anual i +2,2 % en el trimestre).
- El pes del **finançament a promotors** sobre la cartera de crèdit es redueix fins al 3,4 % el 31 de desembre del 2017 (-51 punts bàsics el 2017), després de la contínua gestió dels actius problemàtics.
- Reducció del crèdit al **sector públic** en el trimestre (-7,9 %) i durant l'any (-15,6 %), marcada per operacions singulars.

El crèdit a **BPI** es redueix lleugerament en el quart trimestre (-1,3 % en el total cartera i **-0,8 % en la cartera sana**) amb creixement en adquisició d'habitatge (+0,1 %) i impuls d'altres finalitats (+6,1 %). La caiguda es concentra en el crèdit a empreses i al sector públic.

Recursos de clients

Evolució positiva dels recursos de clients, que se situen al tancament del 2017 en 349.458 milions d'euros, +15,0 % després d'incorporar BPI (+11,5 %).

Imports en milions d'euros	Grup				Grup		
	31.12.17	30.09.17	Variació	Var. %	31.12.16	Variació	Var. %
Recursos de l'activitat de clients	196.611	199.563	(2.952)	(1,5)	175.655	20.956	11,9
Estalvi a la vista	158.772	160.826	(2.054)	(1,3)	132.691	26.081	19,7
Estalvi a termini ¹	35.793	36.683	(890)	(2,4)	39.624	(3.831)	(9,7)
Passius subordinats retail	2.046	2.054	(8)	(0,4)	3.340	(1.294)	(38,7)
Passius per contractes d'assegurances	49.965	48.876	1.089	2,2	40.315	9.650	23,9
Cessió temporal d'actius i altres	968	1.561	(593)	(38,0)	1.153	(185)	(16,0)
Recursos de balanç	247.544	250.000	(2.456)	(1,0)	217.123	30.421	14,0
Fons d'inversió, carteres i Sicav's	66.882	66.270	612	0,9	56.674	10.208	18,0
Plans de pensions	29.669	29.219	450	1,5	25.216	4.453	17,7
Actius sota gestió	96.551	95.489	1.062	1,1	81.890	14.661	17,9
Altres comptes	5.363	4.525	838	18,5	4.882	481	9,9
Total recursos de clients²	349.458	350.014	(556)	(0,2)	303.895	45.563	15,0

A CaixaBank els recursos de clients augmenten un 3,5 % el 2017 fins als 314.495 milions d'euros, destacant la bona evolució dels passius per contractes d'assegurances i els actius sota gestió:

Imports en milions d'euros	31.12.17		30.09.17		Variació trimestral %		31.12.16	Var. anual %
	CABK ³	BPI ³	CABK	BPI	CABK	BPI	CABK	CABK
Recursos de l'activitat de clients	176.468	20.143	179.436	20.127	(1,7)	0,1	175.655	0,5
Estalvi a la vista	147.109	11.663	149.340	11.486	(1,5)	1,5	132.691	10,9
Estalvi a termini ¹	27.314	8.479	28.051	8.632	(2,6)	(1,8)	39.624	(31,1)
Passius subordinats retail	2.045	1	2.045	9		(88,9)	3.340	(38,8)
Passius per contractes d'assegurances	45.841	4.124	44.769	4.107	2,4	0,4	40.315	13,7
Cessió temporal d'actius i altres	955	13	1.547	14	(38,3)	(7,1)	1.153	(17,2)
Recursos de balanç	223.264	24.280	225.752	24.248	(1,1)	0,1	217.123	2,8
Fons d'inversió, carteres i Sicav's	61.077	5.805	60.331	5.939	1,2	(2,3)	56.674	7,8
Plans de pensions	26.941	2.728	26.529	2.690	1,6	1,4	25.216	6,8
Actius sota gestió	88.018	8.533	86.860	8.629	1,3	(1,1)	81.890	7,5
Altres comptes	3.213	2.150	2.629	1.896	22,2	13,4	4.882	(34,2)
Total recursos de clients²	314.495	34.963	315.241	34.773	(0,2)	0,5	303.895	3,5

En l'evolució per tipologia de recursos de CaixaBank destaca:

- Els **recursos en balanç** se situen en 223.264 milions d'euros (+2,8 % el 2017 i -1,1 % en el trimestre). Creixement del 10,9 % de l'**estalvi a la vista**, fins als 147.109 milions d'euros, i reducció de l'**estalvi a termini** (-31,1 %) fins als 27.314 milions d'euros.
- Disminució dels **passius subordinats retail** després de l'amortització total anticipada d'obligacions subordinades per valor de 1.302 milions d'euros durant el tercer trimestre.
- Increment dels **passius per contractes d'assegurances**⁴ (+13,7 %) després de la intensa activitat comercial.

CaixaBank manté el lideratge amb una quota⁵ de mercat en assegurances d'estalvi del 26,4 % com a resultat de l'èxit de les campanyes comercials del programa CaixaFu[Tu]r.

(1) Inclou emprèstits detallistes per import de 490 milions d'euros el 31 de desembre del 2017 (455 milions d'euros a CaixaBank i 35 milions d'euros a BPI).

(2) Vegeu 'Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió' a 'Annexos - Glossari'.

(3) BPI Vida, adquirida per VidaCaixa (perímetre CABK) el desembre del 2017, aporta al Grup passius per contractes d'assegurances i plans de pensions, que s'han mantingut en el perímetre BPI per facilitar l'anàlisi de l'evolució orgànica del trimestre. BPI Vida manté, entre d'altres, dipòsits a la vista i a termini a Banco BPI, que també s'han eliminat. Vegeu la conciliació a 'Annexos - Glossari'.

(4) No inclou l'impacte de la variació de valor dels actius financers associats.

(5) Última informació disponible. Dades d'elaboració pròpia. Font: ICEA.

- Els **actius sota gestió** augmenten fins als 88.018 milions d'euros (+7,5 %; +1,3 % en el trimestre).
  - **Increment del patrimoni gestionat en fons d'inversió, carteres i SICAVS** fins als 61.077 milions d'euros (+7,8 % el 2017), associat essencialment a noves subscripcions.
  - **Evolució positiva dels plans de pensions** (+6,8 % el 2017), que se situen en 26.941 milions d'euros.
CaixaBank manté una quota¹ en fons d'inversió del 16,7 % i en plans de pensions del 23,5 %.
- L'evolució de l'epígraf '**Altres comptes**' (-34,2 %) recull el venciment del deute subordinat de CriteríaCaixa distribuït a clients (1.505 milions d'euros) durant el primer trimestre.

A **BPI**, els recursos es mantenen estables en el trimestre (+0,5 %) amb moviments en l'estructura de recursos gestionats després de la distribució d'obligacions del Tresor portuguès (a 'Altres comptes').

(1) Última informació disponible. Dades d'elaboració pròpia. Font: INVERCO.

Gestió del risc

Qualitat del risc de crèdit

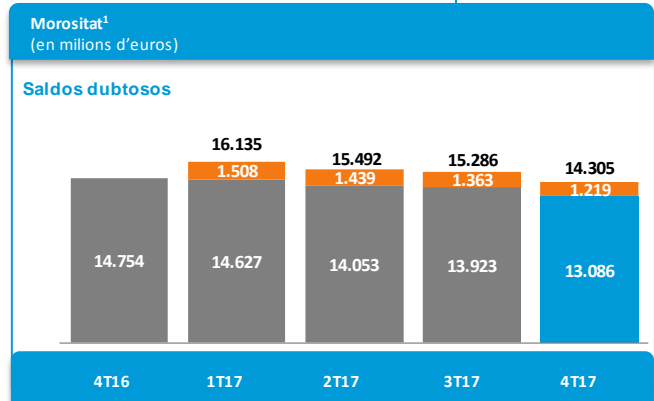
Morositat

- La **ràtio de morositat del Grup es redueix fins al 6,0 %** (6,4 % el setembre del 2017 i 6,9 % el desembre del 2016).

A CaixaBank, la ràtio de morositat² es redueix fins al 6,1 % (6,9 % el desembre del 2016) i a BPI se situa en el 5,0 %.

- Al **Grup** els saldos dubtosos disminueixen fins als 14.305 milions d'euros. A **CaixaBank** (13.086 milions d'euros), reducció de 1.668 el 2017 i 837 en el trimestre que inclou venda de carteres.

La incorporació de **BPI** va suposar un increment dels saldos dubtosos de 1.508 milions d'euros, que al tancament del 2017 se situen en 1.219 milions d'euros.

(1) Càlculs considerant crèdits i riscos contingents.
(2) Càlculs tenint en consideració el crèdit de BPI Vida en perímetre BPI per facilitar l'anàlisi de l'evolució orgànica.

Ràtio de morositat per segments

	3T17			4T17		
	Grup	CABK	BPI	Grup	CABK	BPI
Crèdits a particulars	5,2%	5,3%	4,8%	5,2%	5,3%	4,7%
Habitatge	4,3%	4,2%	4,7%	4,2%	4,2%	4,6%
Altres finalitats	8,0%	8,0%	5,9%	7,9%	8,0%	5,6%
Crèdits a empreses	9,4%	9,7%	7,0%	8,3%	8,6%	5,9%
Sectors productius ex-promotors	7,9%	8,1%	6,0%	7,1%	7,3%	5,4%
Promotors	23,4%	23,5%	23,1%	21,7%	21,6%	23,8%
Sector Públic	1,6%	1,9%		1,4%	1,6%	
Ràtio morositat (crèdits + avals)	6,4%	6,5%	5,5%	6,0%	6,1%	5,0%

Perímetre homogeni CABK	4T16	1T17	2T17	3T17	4T17
	Crèdits a particulars	5,0%	5,1%	5,1%	5,3%
Habitatge	4,0%	4,1%	4,1%	4,2%	4,2%
Altres finalitats	7,7%	7,8%	7,5%	8,0%	8,0%
del que Consum a Espanya	3,0%	3,3%	3,5%	3,8%	4,2%
Crèdits a empreses	11,1%	10,5%	9,9%	9,7%	8,6%
Sectors productius ex-promotors	9,0%	8,4%	8,3%	8,1%	7,3%
Promotors	30,4%	28,4%	23,8%	23,5%	21,6%
Sector Públic	1,5%	1,9%	1,8%	1,9%	1,6%
Ràtio morositat (crèdits + avals)	6,9%	6,8%	6,5%	6,5%	6,1%

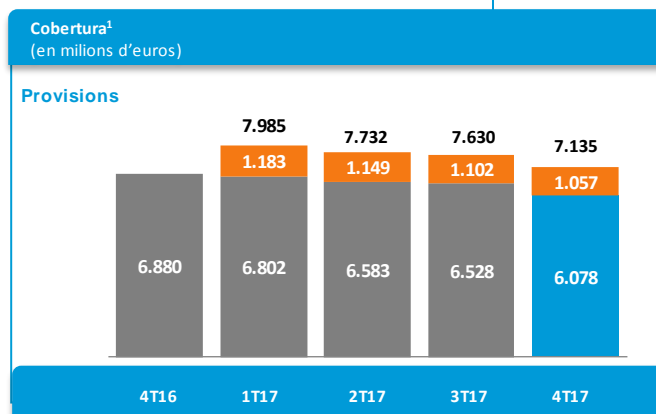
La ràtio de morositat relativa a 'Altres finalitats' es veu afectada en el segon trimestre pels avançaments a pensionistes, que suposen un increment i una reducció posterior del volum de crèdit en el segon i tercer trimestre, respectivament.

Deutors dubtosos (crèdits i riscos contingents), entrades i sortides

En milions d'euros	4T16	1T17	2T17	3T17	4T17
Saldo inicial del període	15.199	14.754	16.135	15.492	15.286
Entrades a dubtosos	1.948	1.674	1.173	1.056	1.235
Sortides de dubtosos	(2.393)	(1.801)	(1.816)	(1.262)	(2.216)
dels quals fallits	(262)	(158)	(124)	(203)	(222)
Aportació dubtosos BPI a 31 de març de 2017		1.508			
Saldo final del període	14.754	16.135	15.492	15.286	14.305

Cobertura

- Les provisions per a insolvències després de la incorporació de BPI assoleixen els 7.135 milions d'euros. La **ràtio de cobertura de dubtosos del Grup és del 50 %** (+3 punts percentuals el 2017).
- L'evolució dels fons per a insolvències reflecteix l'adquisició de BPI, que va aportar provisions el 31 de març del 2017 per import de 1.183 milions d'euros (incloïen 468 milions d'euros pels ajustos a valor raonable de crèdit i els riscos contingents generats en la combinació de negocis), la cancel·lació de deute derivat de la compra i l'adjudicació d'immobles i la baixa d'actius i traspasos a fallits.

(1) Càlculs considerant crèdits i riscos contingents.

Moviment del fons per a insolvències

En milions d'euros	4T16	1T17	2T17	3T17	4T17
Saldo inicial del període	7.934	6.880	7.985	7.732	7.630
Dotacions per a insolvències ²	(382)	249	223	186	141
Usos i sanejaments	(554)	(252)	(414)	(227)	(576)
Traspasos i altres variacions	(118)	(75)	(62)	(61)	(60)
Aportació fons per a insolvències BPI a 31 de març de 2017		1.183			
Saldo final del període	6.880	7.985	7.732	7.630	7.135

(2) Les dotacions per a insolvències del quart trimestre del 2016 inclouen l'alliberament de provisions per valor de 676 milions d'euros.

Refinançaments

En milions d'euros	31.12.17				30.09.2017			
	Grup		CABK		Grup		CABK	
	Total	dels quals: Dubtosos	Total	dels quals: Dubtosos	Total	dels quals: Dubtosos	Total	dels quals: Dubtosos
Particulars	6.077	3.984	5.765	3.702	6.041	3.908	5.752	3.653
Empreses (ex-promotor)	4.733	2.847	3.892	2.506	4.605	2.812	3.719	2.464
Promotors	1.301	947	1.242	890	1.430	1.095	1.301	987
Sector Públic	260	81	223	81	263	97	227	97
Total	12.371	7.859	11.122	7.179	12.339	7.912	10.999	7.201
Provisions	2.644	2.524	2.375	2.264	2.544	2.408	2.250	2.128

El 31 de desembre del 2016 el total d'operacions refinançades se situava en 11.733 milions d'euros. D'aquests, 7.314 milions d'euros (el 62 % de la cartera) estaven classificats com a actius dubtosos. Així mateix, les provisions associades a aquestes operacions assolien els 2.569 milions d'euros.

Actius immobiliaris adjudicats a Espanya

- La cartera d'actius adjudicats nets disponibles per a la venda a Espanya disminueix fins als **5.878 milions d'euros** (-378 milions d'euros el 2017). La **ràtio de cobertura¹ és del 58 %**, i la ràtio de cobertura comptable¹ és del 50 %.

Els drets de rematada d'immobles procedents de subhasta (473 i 556 milions d'euros nets el 31 de desembre del 2017 i 2016, respectivament) no es consideren actius adjudicats disponibles per a la venda.

- Els **actius immobiliaris destinats al lloguer** disminueixen fins als 3.030 milions d'euros nets de provisions (-48 milions d'euros el 2017). La ràtio d'ocupació d'aquesta cartera és del 88 %.
- El total de vendes² d'immobles el 2017 assoleix els 1.610 milions d'euros** (20 % més que en el mateix període del 2016), amb resultats positius des del quart trimestre del 2015. El **resultat de les vendes sobre el valor comptable net se situa en el 20 % el 2017** (+14 punts percentuals en comparació del mateix període del 2016).

(1) Vegeu la definició a 'Annexos - Glossari'.

(2) A preu de venda.

Detall dels actius immobiliaris adjudicats disponibles per a la venda i cobertures associades

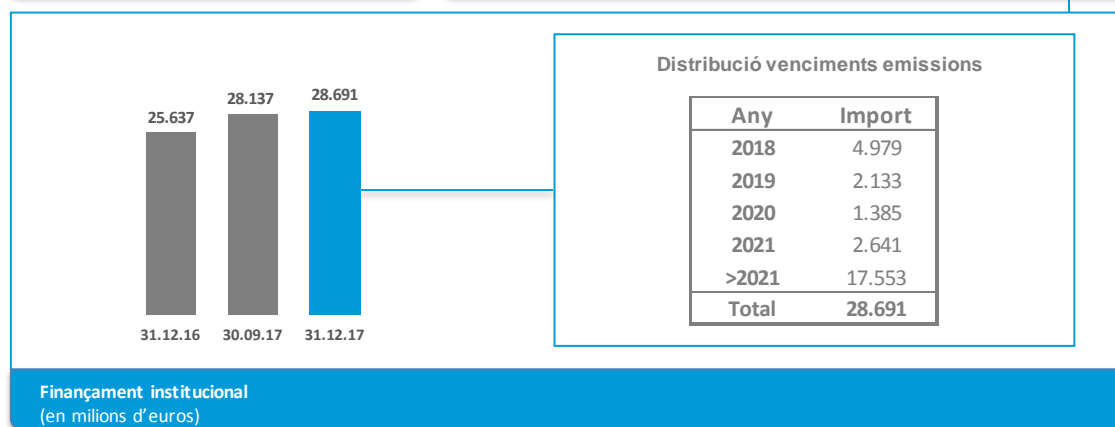
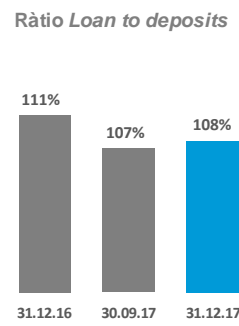
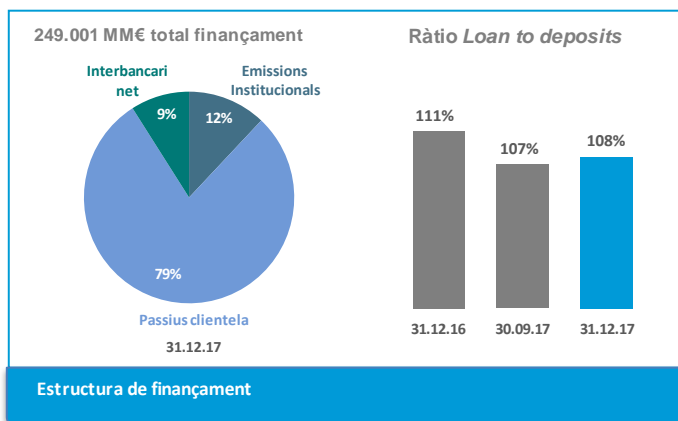
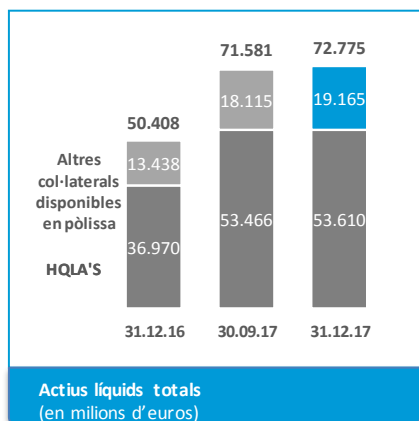
En milions d'euros	31.12.17				
	Valor comptable net	Cobertura	Cobertura %	Provisions comptables	Cobertura comptable %
Procedents de finançaments destinats a empreses de construcció i promoció immobiliària	3.448	(6.150)	64	(4.215)	55
Edificis acabats	1.732	(1.757)	50	(1.385)	44
Habitatge	1.333	(1.226)	48	(1.001)	43
Resta	399	(531)	57	(384)	49
Edificis en construcció	362	(557)	61	(462)	56
Habitatge	290	(442)	60	(372)	56
Resta	72	(115)	61	(90)	56
Sòl	1.354	(3.836)	74	(2.368)	64
Terrenys urbanitzats	726	(1.676)	70	(1.057)	59
Resta de sòl	628	(2.160)	77	(1.311)	68
Procedents de finançaments hipotecaris a llars per l'adquisició de vivenda	1.598	(1.290)	45	(935)	37
Resta	832	(794)	49	(661)	44
Total	5.878	(8.234)	58	(5.811)	50

En milions d'euros	31.12.16				
	Valor comptable net	Cobertura	Cobertura %	Provisions comptables	Cobertura comptable %
Procedents de finançaments destinats a empreses de construcció i promoció immobiliària	4.058	(7.085)	64	(4.754)	54
Edificis acabats	2.059	(2.151)	51	(1.589)	44
Habitatge	1.513	(1.535)	50	(1.171)	44
Resta	546	(616)	53	(418)	43
Edificis en construcció	362	(574)	61	(478)	57
Habitatge	344	(538)	61	(453)	57
Resta	18	(36)	67	(25)	58
Sòl	1.637	(4.360)	73	(2.687)	62
Terrenys urbanitzats	850	(1.932)	69	(1.189)	58
Resta de sòl	787	(2.428)	76	(1.498)	66
Procedents de finançaments hipotecaris a llars per l'adquisició de vivenda	1.449	(1.392)	49	(962)	40
Resta	749	(763)	51	(579)	44
Total	6.256	(9.240)	60	(6.295)	50

D'altra banda, els actius adjudicats nets de BPI assoleixen el 31 de desembre del 2017 els **53 milions d'euros** (69 i 74 milions d'euros el 30 de setembre i el 31 de març del 2017, respectivament).

Liquiditat i estructura de finançament

Distribució venciments emissions

Any	Import
2018	4.979
2019	2.133
2020	1.385
2021	2.641
>2021	17.553
Total	28.691

- Els **actius líquids totals** se situen en **72.775 milions d'euros** el 31 de desembre del 2017. La incorporació de BPI (8.891 milions d'euros), així com l'evolució del *gap* comercial i les emissions realitzades, que superen els venciments de l'any, incideixen en la seva evolució.
- La **liquidity coverage ratio** del Grup (LCR), el 31 de desembre del 2017, és del **202 %**, molt per sobre del mínim requerit del 100 % a partir de l'1 de gener del 2017.
- El **saldo disposat** de la pòlissa del BCE el 31 de desembre del 2017 assoleix els **28.820 milions d'euros**, dels quals 637 milions corresponen a finançament TLTRO I i 28.183 milions a finançament TLTRO II (2.001 milions d'euros derivats després de l'adquisició de BPI).
- **Finançament institucional¹** per 28.691 milions d'euros, amb una evolució el 2017 que destaca per l'accés als mercats amb diferents instruments de deute:
  - Emissió de cèdules hipotecàries per 1.500 milions d'euros a deu anys, amb una demanda superior als 2.400 milions d'euros. Cupó de l'1,25 % i cost de l'emissió de 60 punts bàsics sobre el *midswap*.
  - Emissió de deute subordinat per 1.000 milions d'euros a deu anys i amb opció d'amortització a partir del cinquè any, amb una demanda superior als 2.000 milions d'euros, meritant un tipus d'interès del 3,5 % anual. A partir del cinquè any les obligacions meritiran un interès fix anual igual al tipus *swap* a cinc anys més un marge del 3,35 %.
  - Emissió de deute sènior per 1.000 milions d'euros a set anys amb un cupó de l'1,125 %, amb una demanda superior als 3.500 milions d'euros.

(1) Vegeu 'Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió' a 'Annexos - Glossari'.

- Emissió inaugural d'*Additional Tier 1* per import de 1.000 milions d'euros amb venciment perpetu i opció d'amortització anticipada a partir del setè any. La seva remuneració està subjecta a certes condicions i, a més, és discrecional, fixada en un 6,75 % anual per als primers set anys. A partir d'aquell moment es revisarà aplicant un marge de 649,8 punts bàsics sobre el tipus *swap* a cinc anys aplicable, i el pagament de la remuneració, si escau, s'efectuarà per trimestres vençuts. L'emissió es va dirigir exclusivament a inversors professionals i va assolir una demanda superior als 3.500 milions d'euros.
  - Col·locació privada de deute subordinat (*Tier 2*) per 150 milions d'euros amb un venciment de 25 anys, amortitzable a partir del vintè any i amb una rendibilitat del 4 %.
  - Emissió de deute subordinat per 1.000 milions d'euros a onze anys i amb opció d'amortització a partir del sisè any, amb una demanda superior als 2.800 milions d'euros, meritant un tipus d'interès del 2,75 % anual. A partir del sisè any les obligacions meritaran un interès fix anual igual al tipus *midswap* a cinc anys aplicable més un marge del 2,35 %.
  - Col·locació privada de cèdules hipotecàries per 375 milions d'euros a quinze anys, generant un tipus d'interès fix de l'1,625 %, equivalent a *midswap* + 0,33 %.
  - Primera emissió de deute sènior *non-preferred* per import de 1.250 milions d'euros a cinc anys amb un cupó de l'1,125 % (*midswap* + 0,95 %). L'emissió ha tingut una demanda de prop de 3.500 milions d'euros.
  - Emissió de cèdules hipotecàries subscrietes pel BEI en divisa dòlar per import de 600 milions d'euros amb venciment a vuit anys, meritant un tipus d'interès variable (Libor 6 mesos + 0,59 %).
  - Addicionalment, venciments el 2017 per valor de 5.379 milions d'euros.
- D'altra banda, emissió de deute subordinat de BPI per 300 milions d'euros en el primer trimestre del 2017, íntegrament subscrita per CaixaBank (sense impacte en l'àmbit consolidat).
  - La capacitat d'emissió no utilitzada de cèdules hipotecàries i territorials de CaixaBank, SA és de 3.160 milions d'euros al tancament del 2017.
  - A l'inici del 2018 s'ha realitzat una emissió de cèdules hipotecàries de 1.000 milions d'euros a deu anys amb un cupó de l'1 % (*midswap* + 0,22 %), una ampliació de cèdules hipotecàries emeses el juliol per 375 milions d'euros a catorze anys amb un cupó de l'1,625 % (*midswap* + 0,33 %) i una col·locació de deute sènior de 1.000 milions d'euros a cinc anys i tres mesos amb un cupó del 0,75 % (*midswap* + 0,48 %).

Evolució de la ràtio *Loan to deposits*

En milions d'euros	31.12.17			30.09.17			31.12.16
	Grup	CABK	BPI	Grup	CABK	BPI	Grup
Crèdit a la clientela net	211.769	190.834	20.935	213.625	192.025	21.600	194.811
Crèdit a la clientela de gestió brut	223.951	200.956	22.995	225.166	201.863	23.303	204.857
Fons per a insolvències	(6.832)	(5.858)	(974)	(7.345)	(6.327)	(1.018)	(6.684)
Crèdit de mediació ¹	(5.350)	(4.264)	(1.086)	(4.196)	(3.511)	(685)	(3.362)
Recursos de l'activitat de clients	196.611	176.468	20.143	199.563	179.436	20.127	175.655
Estalvi a la vista	158.772	147.109	11.663	160.826	149.340	11.486	132.691
Estalvi a termini	35.793	27.314	8.479	36.683	28.051	8.632	39.624
Passius subordinats <i>retail</i>	2.046	2.045	1	2.054	2.045	9	3.340
Loan to Deposits	107,7%	108,1%	103,9%	107,0%	107,0%	107,3%	110,9%

(1) Crèdits finançats amb recursos rebuts d'organismes públics.

Informació sobre la col·lateralització de cèdules hipotecàries de CaixaBank, SA

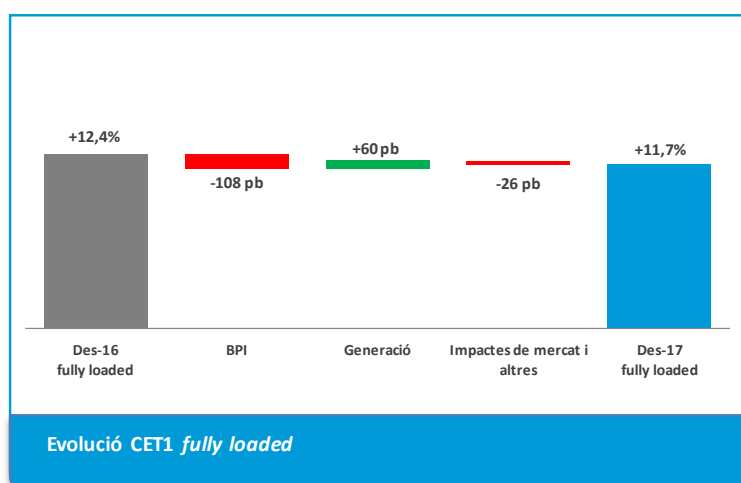
En milions d'euros		31.12.17
Cèdules hipotecàries emeses	a	51.690
Cartera de préstecs i crèdits (col·lateral per cèdules hipotecàries)	b	93.245
Col·lateralització	b/a	180%
Sobrecollateralització	b/a -1	80%
Capacitat d'emissió de cèdules hipotecàries²		2.805

(2) Addicionalment, CaixaBank, SA disposa d'una capacitat d'emissió de cèdules territorials de 355 milions d'euros.

Gestió del capital

- La **ràtio Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded del Grup CaixaBank es manté en l'11,7%** el 31 de desembre del 2017, en línia amb el rang fixat al Pla Estratègic, de l'11% - 12%. Excloent-ne l'impacte de la integració del banc portuguès BPI, l'evolució anual de la ràtio ha estat de +60 punts bàsics gràcies a la generació de capital (resultat retingut net de la variació d'actius ponderats per risc de crèdit) i -26 punts bàsics per l'evolució del mercat i altres factors. Els actius ponderats per risc (APR) *fully loaded* assoleixen els 148.626 milions d'euros al tancament del desembre del 2017.
- La ràtio *Tier 1 fully loaded* se situa en el 12,3%. Aquesta ràtio es va veure reforçada al juny per l'emissió¹ de 1.000 milions d'instruments de *Tier 1* addicional (AT1).
- El capital total en termes *fully loaded* se situa en el 15,7%, per sobre de l'objectiu fixat al Pla Estratègic del 14,5%. Al llarg de l'any la ràtio s'ha reforçat amb l'emissió de 1.000 milions d'AT1 esmentada anteriorment i amb diverses emissions¹ de deute subordinat, per import de 2.150 milions, entre el febrer i el juliol. Aquesta ràtio també inclou l'amortització de l'emissió de 1.302 milions de deute subordinat que es va realitzar a l'agost.
- L'entrada en vigor d'IFRS9 tindrà un impacte de -15 punts bàsics en la ràtio CET1 *fully loaded* (desglossat en -38 punts bàsics per l'efecte en reserves i +23 punts bàsics per altres impactes en capital, principalment per l'alliberament de deduccions per dèficit de provisions respecte de pèrdues esperades a la cartera IRB). Pel que fa a les ràtios *fully loaded*, la CET1 se situarà en l'11,5%, la ràtio *Tier 1* en el 12,2% i el capital social en el 15,6%. CaixaBank no té la intenció d'acollir-se al període transitori voluntari que recull la normativa a efectes de l'impacte en capital.
- El nivell de palanquejament (*leverage ratio*) *fully loaded* se situa en el 5,3%.
- Referent als elements subordinats per complir els futurs requeriments d'MREL, al setembre es van emetre 1.250 milions de deute sènior *non-preferred*. La ràtio sobre APR d'instruments subordinats, incloent-hi principalment el capital total i el deute sènior *non-preferred*, se situa en el 16,8% *fully loaded*.
- Segons els criteris d'aplicació progressiva vigents el 2017, els nivells de solvència i palanquejament regulatoris se situen en **12,7% la CET1, 12,8% la ràtio Tier 1, 16,1% el capital total i 5,5% la leverage ratio**.
- Segons els criteris d'aplicació progressiva vigents per a l'any 2018, els nivells de solvència i palanquejament regulatoris del desembre se situarien en **11,8% la CET1, 12,5% la ràtio Tier 1, 15,9% el capital total i 5,5% la leverage ratio**. Addicionalment, incloent-hi l'impacte de la primera aplicació de la normativa IFRS9, aquestes ràtios serien 11,7% en CET1, 12,4% en *Tier 1* i 15,8% en capital total.

(1) Vegeu detall a l'apartat 'Liquiditat i estructura de finançament'.

- Així mateix, **CaixaBank** també està subjecte a requeriments mínims de capital en base individual. La ràtio CET1 regulatòria de CaixaBank en aquest perímetre assoleix el 13,6 %, amb uns APR de 138.781 milions d'euros.
- Tenint en compte la **solvència del perímetre consolidat de CaixaBank, exclòs BPI, la CET1 regulatòria se situaria en el 12,7 % (11,6 % en *fully loaded*)**, mentre que la ràtio CET1 reguladora de BPI assoleix el 13,2 % (12,3 % en *fully loaded*).
- Les decisions del Banc Central Europeu (BCE) i del supervisor nacional exigeixen al Grup CaixaBank que mantingui, el 31 de desembre del 2017, unes ràtios CET1, *Tier 1* i capital total regulatòries del 7,375 %, el 8,875 % i el 10,875 % respectivament (inclosa l'aplicació progressiva de reserves de conservació i sistèmica), que s'elevarien fins al 8,75 %, el 10,25 % i el 12,25 % en visió *fully loaded*. Per a l'any 2018, atesa l'aplicació transitòria de reserves, aquests requeriments seran del 8,063 % per a la CET1 regulatòria, del 9,563 % per a la ràtio *Tier 1* reguladora i de l'11,563 % per al capital total regulatori. Per a *fully loaded* els requeriments es mantenen invariables el 2018.
- Els nivells actuals de solvència del Grup CaixaBank constaten que els requeriments aplicables no implicarien cap limitació automàtica de les esmentades a la normativa de solvència sobre les distribucions de dividends, de retribució variable i d'interessos als titulars de valors de capital de nivell 1 addicional (hi ha un marge de 393 punts bàsics, és a dir, 5.857 milions d'euros, fins al *trigger MDA*¹ regulatori del Grup).
- La política de dividends de CaixaBank compleix les condicions establertes pel BCE a la recomanació que va publicar el 28 de desembre del 2017, sobre polítiques de repartiment de dividend de les entitats de crèdit, amb la qual cosa no representa cap limitació per a l'entitat.

(1) Vegeu-ne la definició a 'Annexos - Glossari'.

Evolució i principals indicadors de solvència

En milions d' euros	BIS III (Regulatori)					Var. anual
	31.12.16	31.03.17	30.06.17	30.09.17	31.12.17	
Instruments CET1	22.923	23.851	23.582	23.885	23.921	998
Fons propis comptables	23.400	23.833	23.830	24.496	24.204	804
Capital	5.981	5.981	5.981	5.981	5.981	
Resultat atribuït al Grup	1.047	403	839	1.488	1.684	637
Reserves i altres	16.372	17.449	17.010	17.027	16.530	158
Altres instruments de CET1 ¹	(477)	18	(248)	(611)	(283)	194
Deduccions CET1	(5.134)	(5.623)	(4.695)	(4.871)	(4.960)	174
CET1	17.789	18.228	18.887	19.014	18.961	1.172
Instruments AT1			999	999	999	999
Deduccions AT1			(878)	(883)	(891)	(891)
TIER 1	17.789	18.228	19.008	19.130	19.069	1.280
Instruments T2 ²	4.088	5.506	4.097	5.136	5.023	935
Deduccions T2	(85)	(39)	(34)	(40)	(50)	35
TIER 2	4.003	5.467	4.063	5.096	4.973	970
CAPITAL TOTAL	21.792	23.695	23.071	24.226	24.042	2.250
<i>Actius ponderats per risc</i>	134.864	153.060	151.504	149.690	148.872	14.008
<i>Ràtio CET1</i>	13,2%	11,9%	12,5%	12,7%	12,7%	(0,5%)
<i>Ràtio Tier 1</i>	13,2%	11,9%	12,5%	12,8%	12,8%	(0,4%)
<i>Ràtio Capital Total²</i>	16,2%	15,5%	15,2%	16,2%	16,1%	(0,1%)
<i>Buffer MDA³</i>	5.243	4.644	5.562	5.845	5.857	614
<i>Ratio Capital Total + Senior Non-Preferred</i>				17,2%	17,2%	
<i>Leverage Ratio</i>	5,7%	5,6%	5,6%	5,6%	5,5%	(0,2%)
<i>Ratio CET1 individual</i>	12,6%	12,4%	12,8%	12,9%	13,6%	1,0%
<i>Ratio Tier1 individual</i>	12,6%	12,4%	13,2%	13,4%	14,1%	1,5%
<i>Ratio Capital Total individual</i>	15,5%	15,9%	16,5%	16,8%	17,4%	1,9%
<i>Actius ponderats per risc individual</i>	137.093	140.595	138.950	136.154	138.781	1.688
<i>Resultat individual</i>	1.035	422	720	914	1.428	393
<i>ADIs⁴</i>	1.336	1.760	2.001	2.183	2.235	899
<i>Buffer MDA individual³</i>	7.571	7.011	8.128	8.158	9.373	1.802
<i>Leverage ratio individual</i>	5,6%	5,8%	5,9%	5,8%	6,1%	0,5%

En milions d' euros	BIS III (Fully loaded)					Var. anual
	31.12.16	31.03.17	30.06.17	30.09.17	31.12.17	
Instruments CET1	22.891	23.898	23.637	23.945	23.967	1.076
Fons propis comptables	23.400	23.833	23.830	24.496	24.204	804
Capital	5.981	5.981	5.981	5.981	5.981	
Resultat atribuït al Grup	1.047	403	839	1.488	1.684	637
Reserves i altres	16.372	17.449	17.010	17.027	16.530	158
Altres instruments de CET1 ¹	(509)	65	(193)	(551)	(237)	272
Deduccions CET1	(6.243)	(6.312)	(6.251)	(6.533)	(6.649)	(406)
CET1	16.648	17.586	17.386	17.412	17.318	670
Instruments AT1			999	999	999	999
Deduccions AT1					-	
TIER 1	16.648	17.586	18.385	18.411	18.317	1.669
Instruments T2 ²	4.088	5.506	4.097	5.136	5.023	935
Deduccions T2					-	
TIER 2	4.088	5.506	4.097	5.136	5.023	935
CAPITAL TOTAL	20.736	23.092	22.482	23.547	23.340	2.604
<i>Actius ponderats per risc</i>	134.385	152.874	151.223	149.448	148.626	14.241
<i>Ràtio CET1</i>	12,4%	11,5%	11,5%	11,7%	11,7%	(0,7%)
<i>Ràtio Tier 1</i>	12,4%	11,5%	12,2%	12,3%	12,3%	(0,1%)
<i>Ràtio Capital Total²</i>	15,4%	15,1%	14,9%	15,8%	15,7%	0,3%
<i>Ratio Capital Total + Senior Non-Preferred</i>				16,8%	16,8%	
<i>Leverage Ratio</i>	5,4%	5,4%	5,5%	5,4%	5,3%	(0,1%)

(1) Inclou principalment previsió de dividends, ajustos per valoració i interessos minoritaris.

(2) Les ràtios de capital total del juny del 2017 inclouen l'amortització de 1.302 milions d'euros de deute subordinat realitzada l'agost del 2017. Les ràtios del setembre del 2017 inclouen les dues emissions subscrites el juliol del 2017 per import de 1.150 milions d'euros.

(3) El Buffer MDA aplicable és el menor entre l'individual i el consolidat.

(4) No inclou la prima d'emissió ni el potencial dividend complementari amb càrrec al 2017.

Resultats per segment de negoci

En aquest apartat es presenta la informació financera dels diferents negocis del Grup CaixaBank:

CaixaBank

Es presenta amb la mateixa configuració de negocis prèvia a la presa de control de BPI, tot i que a partir del febrer del 2017 els resultats atribuïts d'aquesta participada ja no s'inclouen en el negoci de participacions i es configura un nou negoci (BPI).

- **Bancari i d'assegurances:** inclou els resultats de l'activitat bancària, d'assegurances i de gestió d'actius realitzada pel Grup essencialment a Espanya; així com la gestió de liquiditat, ALCO, el finançament a la resta de negocis i les activitats corporatives de tot el Grup.

Després de la finalització del procés d'OPA i la presa de control de BPI, es recull en aquest negoci el resultat de la combinació de negocis, ja que es deriva d'una operació corporativa.

- **Immobilari *non-core*:** inclou els resultats, nets del seu cost de finançament, dels actius immobiliaris a Espanya definits com a *non-core*, que inclouen:
  - El crèdit promotor *non-core*.
  - Els actius immobiliaris adjudicats (disponibles per a la venda i en lloguer), propietat majoritàriament de la filial immobiliària BuildingCenter.
  - Altres actius i participacions de naturalesa immobiliària.
- **Participacions:** el negoci recull essencialment els ingressos per dividendes i/o mètode de la participació nets del cost de finançament de les participacions a Erste Group Bank, Repsol i Telefónica i els impactes significatius en resultats d'altres participacions rellevants adquirides en l'àmbit de la diversificació sectorial i incorporades en les últimes adquisicions del Grup a Espanya.

Inclou la contribució al Grup fins al maig del 2016 dels resultats atribuïts a les participacions a Bank of East Asia i GF Inbursa. El 2017 recull els resultats de BPI fins al mes de gener. Després de la finalització de l'OPA i la presa de control, des del febrer es procedeix a assignar els resultats aportats al consolidat per integració global de l'activitat de BPI a un nou negoci.

Les despeses d'explotació d'aquests tres segments de negoci recullen tant les directes com les indirectes, assignades segons criteris interns d'imputació.

L'assignació de capital als negocis immobiliari *non-core* i participacions es realitza sobre la base de l'**objectiu corporatiu de mantenir una ràtio reguladora *Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded* entre l'11 % i el 12 %**, i considera tant el consum de recursos propis per actius ponderats per risc a l'11 % com les deduccions aplicables. L'assignació de capital a BPI es correspon amb la visió subconsolidada, és a dir, considerant els recursos de la filial.

La diferència entre el total de fons propis del Grup i el capital assignat a la resta de negocis s'inclou en el negoci bancari i d'assegurances, que engloba les activitats corporatives del Grup.

BPI

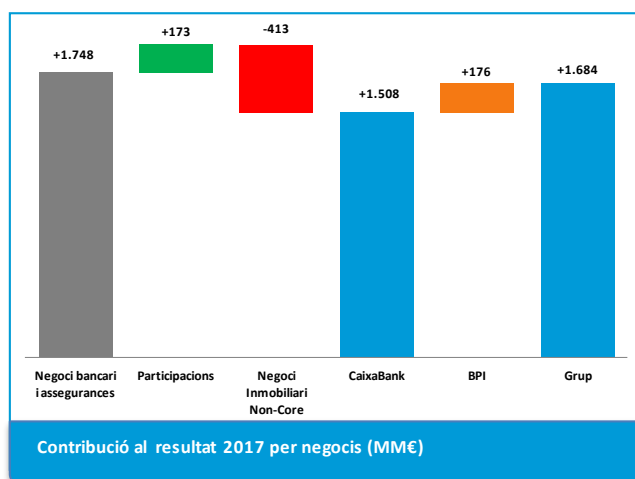
Recull els resultats aportats al consolidat per BPI el 2017 a partir del mes de febrer: els actius i passius es consoliden pel mètode d'integració global (considerant els ajustos realitzats en la combinació de negocis) i els fons propis d'aquest negoci corresponen essencialment als de BPI en la seva visió subconsolidada. El compte de resultats inclou la reversió dels ajustos derivats de la posada a valor raonable dels actius i passius en la combinació de negocis.

Durant el quart trimestre del 2017 CaixaBank ha comunicat la signatura de diversos contractes sobre l'adquisició a BPI de negocis en els àmbits de la gestió d'actius, assegurances i altres.

El 28 de desembre es va materialitzar l'adquisició per part de VidaCaixa, SAU, d'Assegurances i Reassegurances de la totalitat del capital social de BPI Vida e Pensões, Companhia de Seguros, SA. Aquesta operació no té impacte en el balanç ni en els resultats consolidats del Grup. A la informació per negocis, el seu impacte sí que s'ha recollit a la informació relativa al balanç de tancament. D'altra banda, la plusvàlua generada a BPI com a resultat de la venda no es recull en aquest negoci en l'àmbit del compte de resultats, ja que s'elimina del consolidat del Grup.

La resta d'operacions es materialitzaran al llarg del 2018.

La configuració dels resultats de l'exercici 2017 per negocis és la següent:

En milions d'euros	Negoci bancari i assegurances	Negoci immobiliari non-core	Participacions	CABK	BPI	Grup
Marge d'interessos	4.603	(71)	(163)	4.369	377	4.746
Ingressos per dividendes i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	191	32	318	541	112	653
Comissions netes	2.222	1		2.223	276	2.499
Guany/pèrdues per actius i passius financers i altres	303		(44)	259	23	282
Ingressos i despeses emparats per contracte d'assegurança o reassegurança	472			472		472
Altres ingressos i despeses d'explotació	(80)	(332)		(412)	(18)	(430)
Marge Brut	7.711	(370)	111	7.452	770	8.222
Despeses d'administració i amortització recurrents	(3.926)	(105)	(4)	(4.035)	(432)	(4.467)
Despeses d'explotació extraordinàries	(4)			(4)	(106)	(110)
Marge d'explotació	3.781	(475)	107	3.413	232	3.645
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	3.785	(475)	107	3.417	338	3.755
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(865)	34		(831)	32	(799)
Altres dotacions a provisions	(741)	(172)	4	(909)	(3)	(912)
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	154	6	5	165	(1)	164
Resultats abans d'impostos	2.329	(607)	116	1.838	260	2.098
Impost sobre Societats	(575)	194	57	(324)	(54)	(378)
Resultat després d'impostos	1.754	(413)	173	1.514	206	1.720
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	6			6	30	36
Resultat atribuït al Grup	1.748	(413)	173	1.508	176	1.684
Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded				11,6%	12,3%	11,7%
Capital total fully loaded				15,9%	14,0%	15,7%
Common Equity Tier 1 (CET1)				12,7%	13,2%	12,7%

Negoci bancari i d'assegurances

El resultat el 31 de desembre del 2017 se situa en 1.748 milions d'euros (-11,8 %).

- El marge brut assoleix els 7.711 milions d'euros (+1,0 %), la major generació d'ingressos *core* permet de compensar els menors resultats derivats d'actius i passius financers.
  - El marge d'interessos, de 4.603 milions d'euros, augmenta un 4,9 %.
  - Els ingressos per comissions assoleixen els 2.222 milions d'euros (+6,3 %).
  - Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres (-64,2 %) després de la materialització el 2016 de majors plusvàlues d'actius de renda fixa disponibles per a la venda i el resultat de 165 milions d'euros de l'operació de Visa Europe Ltd.
  - Ingressos i despeses emparats per contractes d'assegurança o reassegurança (472 milions d'euros, +51,9 %) després de la intensa activitat comercial i la finalització a la darrera d'octubre del 2016 del contracte de reassegurança sobre una cartera de vida risc individual de VidaCaixa.
  - Altres ingressos i despeses d'explotació (-49,2 %) inclou l'ingrés de l'acord tancat amb Cecabank (115 milions d'euros) i la despesa per l'impost estatal dels dipòsits, anteriorment registrada a 'Altres dotacions' (53 milions d'euros el 2017). En ambdós exercicis inclou l'aportació a l'FGD i al FUR.
- Les despeses d'administració i amortització recurrents se situen en els 3.926 milions d'euros, un +1,3 % en comparació del 2016. Costos extraordinaris el 2016 per valor de 121 milions d'euros, associats a l'acord laboral.
- La ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries es manté en el 50,9 % (en comparació del 50,7 % del 2016).
- Les pèrdues per deteriorament d'actius financers assoleixen els -865 milions d'euros el 2017. El 2016, impacte de +618 milions d'euros pel desenvolupament de models interns en el quart trimestre. Sense aquest efecte es mantenen estables (+0,3 %).
- Altres dotacions a provisions inclou dotacions per jubilacions per import de 455 milions d'euros el 2017 en comparació dels 160 milions d'euros del 2016. Addicionalment, el 2016 inclouen, entre d'altres, cobertura de contingències relacionades amb clàusules terra per import de 110 milions d'euros.
- Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres inclou, entre d'altres, el resultat de la combinació de negocis de l'adquisició de BPI (256 milions d'euros), ja que es deriva d'una operació corporativa.
- El ROTE¹ del negoci, exclouent-ne aspectes singulars, se situa en l'11,2 %.

(1) Últims dotze mesos exclouent-ne aspectes singulars nets d'impostos: el 2017, les jubilacions realitzades en el segon trimestre del 2017 (-212 milions d'euros), el resultat de la combinació de negocis de BPI (+256 milions d'euros) i despeses extraordinàries. Addicionalment, es dedueix el cupó de la part de l'emissió de l'AT1 assignada a aquest negoci. El 2016, l'alliberament de provisions del quart trimestre de l'any (+433 milions d'euros) i despeses extraordinàries.

En milions d'euros	2017	2016	Variació en %	4T16	1T17	2T17	3T17	4T17
Marge d'interessos	4.603	4.387	4,9	1.130	1.142	1.158	1.155	1.148
Ingressos per dividendes i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	191	159	21,1	33	44	50	62	35
Comissions netes	2.222	2.089	6,3	544	544	590	539	549
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	303	846	(64,2)	132	38	144	103	18
Ingressos i despeses emparats per contracte d'assegurança o reassegurança	472	311	51,9	97	110	123	121	118
Altres ingressos i despeses d'explotació	(80)	(156)	(49,2)	(173)	16	56	6	(158)
Marge Brut	7.711	7.636	1,0	1.763	1.894	2.121	1.986	1.710
Despeses d'administració i amortització recurrents	(3.926)	(3.875)	1,3	(967)	(984)	(979)	(982)	(981)
Despeses d'explotació extraordinàries	(4)	(121)					(3)	(1)
Marge d'explotació	3.781	3.640	3,9	796	910	1.142	1.001	728
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	3.785	3.761	0,6	796	910	1.142	1.004	729
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(865)	(244)		316	(272)	(210)	(198)	(185)
Altres dotacions a provisions	(741)	(525)	41,0	(240)	(219)	(373)	(32)	(117)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	154	21		10	253	(12)	(7)	(80)
Resultats abans d'impostos	2.329	2.892	(19,5)	882	672	547	764	346
Impost sobre Societats	(575)	(904)	(36,4)	(279)	(113)	(176)	(199)	(87)
Resultat després d'impostos	1.754	1.988	(11,9)	603	559	371	565	259
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	6	9	(32,7)	(2)	2	1	2	1
Resultat atribuït al Grup	1.748	1.979	(11,8)	605	557	370	563	258
ROTE	11,2%	10,8%	0,4	10,8%	9,0%	10,3%	10,5%	11,2%
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries	50,9%	50,7%	0,2	50,7%	51,3%	50,7%	50,4%	50,9%

Pel que fa a l'evolució trimestral, cal destacar els aspectes següents:

- Els **resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació** recullen ingressos més elevats en el tercer trimestre per l'estacionalitat associada al negoci de SegurCaixa Adeslas.
- **Altres ingressos i despeses d'explotació** recull en el segon trimestre del 2017, entre d'altres, la contribució al Fons Únic de Resolució (FUR) i l'ingrés derivat de l'acord assolit amb Cecabank esmentat anteriorment (115 milions d'euros). Addicionalment, en el quart trimestre inclou la contribució al Fons de Garantia de Dipòsits (FGD).
- En les **pèrdues per deteriorament d'actius financers** cal destacar que el quart trimestre del 2016 recull l'impacte imputat a aquest negoci derivat del desenvolupament de models interns en la determinació de la cobertura per a insolvències (+618 milions d'euros).
- **Altres dotacions a provisions** inclou dotacions per prejubilacions per 303 milions d'euros en el segon trimestre del 2017 (152 milions d'euros en el primer trimestre) i una provisió addicional de 110 milions d'euros associada a la cobertura de contingències relacionades amb les clàusules terra en el quart trimestre del 2016.

Les xifres el 31 de desembre del 2017 d'**activitat, balanç i qualitat d'actiu** adjuntes, així com el nombre d'empleats, **recullen l'impacte de l'operació d'adquisició de BPI Vida e Pensões per part de VidaCaixa d'Assegurances i Reassegurances.**

En milions d'euros	31.12.17	30.09.17	31.12.16	Variació trimestral %	Variació anual %
Balanç					
Actiu	335.945	327.336	327.606	2,6	2,5
del que Crèdit a la clientela net	194.728	194.113	196.267	0,3	(0,8)
Passiu	316.428	307.680	307.118	2,8	3,0
dels que Recursos en balanç	226.770	225.635	217.014	0,5	4,5
Fons propis assignats	19.641	19.586	20.332	0,3	(3,4)
Activitat					
Crèdit a la clientela brut	199.990	199.758	201.970	0,1	(1,0)
Recursos de clients	320.500	315.117	303.781	1,7	5,5
Recursos en balanç	226.770	225.635	217.014	0,5	4,5
Actius sota gestió	90.518	86.853	81.885	4,2	10,5
Altres comptes	3.212	2.629	4.882	22,2	(34,2)
Qualitat d'actiu					
Ràtio de morositat (%)	5,5%	5,7%	5,8%	(0,2)	(0,3)
Ràtio de cobertura de la morositat (%)	47%	48%	48%	(1,0)	(0,9)
Activitat comercial i mitjans (nombre)¹					
Empleats	32.041	32.126	32.403	(85)	(362)
Oficines ²	4.874	4.889	5.027	(15)	(153)
les quals Retail	4.681	4.697	4.851	(16)	(170)
Terminals d'autoservei	9.427	9.403	9.479	24	(52)

(1) Magnituds corresponents al perímetre CaixaBank sense BPI.

(2) No inclou sucursals a l'estranger ni oficines de representació.

Addicionalment, es mostren tot seguit els esmentats indicadors d'activitat i qualitat d'actiu, excloent-ne l'impacte de la venda de BPI Vida e Pensões a VidaCaixa per permetre l'anàlisi de l'evolució orgànica del trimestre³.

En milions d'euros	31.12.2017 Proforma	30.09.17	31.12.16	Variació trimestral %	Variació anual %
Activitat					
Crèdit a la clientela brut	199.206	199.758	201.970	(0,3)	(1,4)
Recursos de clients	314.401	315.117	303.781	(0,2)	3,5
Recursos en balanç	223.177	225.635	217.014	(1,1)	2,8
Actius sota gestió	88.011	86.853	81.885	1,3	7,5
Altres comptes	3.213	2.629	4.882	22,2	(34,2)
Qualitat d'actiu					
Ràtio de morositat (%)	5,5%	5,7%	5,8%	(0,2)	(0,3)
Ràtio de cobertura de la morositat (%)	47%	48%	48%	(1,0)	(0,9)

(3) Vegeu la conciliació a 'Annexos - Glossari'.

Negoci immobiliari *non-core*

- Reducció dels resultats negatius generats pel negoci immobiliari *non-core* el 2017 fins als -413 milions d'euros (-1.125 milions d'euros el 2016):

- Les pèrdues per deterioraments d'actius financers disminueixen gràcies a un menor volum de crèdits nets després dels sanejaments ja realitzats i a l'impacte de recuperacions.
- Altres dotacions a provisions inclou, el 2017, 154 milions de sanejament de l'exposició a Sareb.
- Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres (6 milions d'euros el 2017) inclou l'impacte de:
  - La millora en els resultats de vendes d'actius immobiliaris, que assoleixen els 248 milions d'euros (72 milions d'euros el 2016);
  - Altres resultats immobiliaris inclouen, essencialment, dotacions derivades de les valoracions dels actius partint de models interns del Grup i de l'actualització de paràmetres realitzada en el quart trimestre del 2017. En el mateix trimestre de l'any anterior, incloïa el registre de -656 milions d'euros després de l'aplicació de models interns.

En milions d'euros	2017	2016	Variació en %	4T16	1T17	2T17	3T17	4T17
Marge d'interessos	(71)	(66)	7,6	(17)	(15)	(19)	(17)	(20)
Ingressos per dividendes i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	32	18	75,5	7	11	5	6	10
Comissions netes	1	1	21,9		1		(1)	1
Guany/pèrdues per actius i passius financers i altres								
Ingressos i despeses emparats per contracte d'assegurança o reassegurança								
Altres ingressos i despeses d'explotació	(332)	(251)	32,5	(65)	(111)	(65)	(66)	(90)
Marge Brut	(370)	(298)	24,2	(75)	(114)	(79)	(78)	(99)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(105)	(116)	(9,5)	(30)	(28)	(24)	(25)	(28)
Marge d'explotació	(475)	(414)	14,7	(105)	(142)	(103)	(103)	(127)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	34	(70)		66	17	(18)	(2)	37
Altres dotacions a provisions	(172)	(66)		(34)	(150)	(19)	(5)	2
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	6	(1.034)		(784)	25	16	6	(41)
Resultats abans d'impostos	(607)	(1.584)	(61,7)	(857)	(250)	(124)	(104)	(129)
Impost sobre Societats	194	459	(57,6)	249	78	39	31	46
Resultat després d'impostos	(413)	(1.125)	(63,4)	(608)	(172)	(85)	(73)	(83)
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres								
Resultat atribuït al Grup	(413)	(1.125)	(63,4)	(608)	(172)	(85)	(73)	(83)

El balanç del negoci immobiliari *non-core* es redueix un 11,0 % durant l'any:

- El **crèdit a la clientela net** disminueix un 39,5 % durant l'any, derivat d'una gestió activa dels actius problemàtics.
- **Reducció de la cartera d'adjudicats nets disponibles per a la venda** fins als 5.878 milions d'euros (-378 milions d'euros el 2017).
- Els **adjudicats nets destinats al lloguer** se situen en 3.030 milions d'euros (-48 milions d'euros el 2017).

En milions d'euros	31.12.17	30.09.17	31.12.16	Variació trimestral %	Variació anual %
Balanç					
Actiu	11.530	12.103	12.949	(4,7)	(11,0)
Crèdit a la clientela net	1.154	1.423	1.906	(18,9)	(39,5)
Resta d'actius	10.376	10.680	11.043	(2,8)	(6,0)
Immobles adjudicats disponibles per a la venda	5.878	6.145	6.256	(4,3)	(6,0)
Cartera en lloguer	3.030	3.054	3.078	(0,8)	(1,6)
Altres actius	1.468	1.481	1.709	(0,9)	(14,1)
Passiu	10.199	10.634	11.351	(4,1)	(10,1)
Recursos en balanç	87	117	109	(25,6)	(20,2)
Altres passius	404	401	276	0,7	46,4
Finançament Intragrup	9.708	10.116	10.966	(4,0)	(11,5)
Fons propis assignats	1.331	1.469	1.598	(9,4)	(16,7)
Activitat					
Crèdit a la clientela brut	1.750	2.105	2.887	(16,9)	(39,4)
Recursos de clients	94	124	114	(24,2)	(17,5)
Recursos de balanç	87	117	109	(25,6)	(20,2)
Actius sota gestió	7	7	5		40,0
Qualitat d'actiu					
Ràtio de morositat (%)	76,2%	77,8%	80,0%	(1,6)	(3,8)
Ràtio de cobertura de la morositat (%)	42%	40%	41%	2	1

Negoci de participacions

- El 2017 presenta un resultat de 173 milions d'euros (-9,9 %).
  - El marge d'interessos recull el cost de finançament del negoci i se situa en -163 milions d'euros.
  - Els ingressos per dividends inclouen l'efecte del menor dividend de Telefónica.
  - Els resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació es veuen afectats per les sortides de perímetre i per la pèrdua atribuïda de 97 milions d'euros després de la venda del 2 % de BFA.
  - Addicionalment, l'evolució interanual es veu afectada per aspectes singulars el 2016 associats a:
    - Sanejament extraordinari de participacions no cotitzades en altres dotacions a provisions.
    - Resultat negatiu de l'amortització anticipada de l'emissió de bons bescanviabls de Repsol (resultat del lliurament d'accions i la cancel·lació del derivat implícit de l'instrument, registrat en patrimoni ja que es tracta d'una cobertura de fluxos d'efectiu).
- L'evolució trimestral adjunta reflecteix:
  - El registre en el segon trimestre del 2017 del dividend de Telefónica.
  - La pèrdua atribuïda a la venda del 2 % de la participació de BPI a BFA en el primer trimestre del 2017.
  - L'impacte de les modificacions per la reforma fiscal aprovada pel Reial decret llei 3/2016, de 2 de desembre, en el quart trimestre del 2016.

En milions d'euros	2017	2016	Variació en %	4T16	1T17	2T17	3T17	4T17
Marge d'interessos	(163)	(164)	(0,8)	(36)	(43)	(41)	(39)	(40)
Ingressos per dividends	104	185	(43,8)	85		104		
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	214	466	(54,1)	153	(1)	67	86	62
Comissions netes								
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	(44)	2		(2)		(18)	(2)	(24)
Ingressos i despeses emparats per contracte d'assegurança o reassegurança								
Altres ingressos i despeses d'explotació								
Marge Brut	111	489	(77,3)	200	(44)	112	45	(2)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(4)	(4)	4,2	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
Marge d'explotació	107	485	(77,9)	199	(45)	111	44	(3)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers								
Altres dotacions a provisions	4	(164)						4
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	5	(91)						5
Resultats abans d'impostos	116	230	(49,3)	199	(45)	111	44	6
Impost sobre Societats	57	(37)		(119)	13	13	12	19
Resultat després d'impostos	173	193	(9,9)	80	(32)	124	56	25
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres								
Resultat atribuït al Grup	173	193	(9,9)	80	(32)	124	56	25
ROTE	14,8%	15,7%	(0,9)	15,7%	26,6%	27,2%	28,4%	14,8%

El ROTE dels últims dotze mesos exclou, des del quart trimestre del 2016 fins al tercer trimestre del 2017, l'impacte derivat de les modificacions introduïdes per la reforma fiscal aprovada pel RDL 3/2016, de 2 de desembre.

En milions d'euros	31.12.17	30.09.17	31.12.16	Variació trimestral %	Variació anual %
Balanç					
Actiu					
Participacions	6.167	6.483	7.372	(4,9)	(16,3)
Passiu					
Finançament Intragrup	5.155	5.337	5.902	(3,4)	(12,7)
Capital assignat	1.012	1.146	1.470	(11,7)	(31,2)

- La contribució a resultats del negoci de BPI des de la integració al febrer assoleix els 176 milions d'euros (-4 milions d'euros en el quart trimestre del 2017).

- En el trimestre, evolució positiva dels ingressos per marge d'interessos (+5,5 %) i de les comissions (+5,1 %) per les majors comissions de gestió de fons d'inversió i comercialització d'assegurances.

Els resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació recullen, entre d'altres, l'atribució de les participacions de BFA i BCI.

Resultat incorporat pel mètode de la participació de BFA de -68 milions d'euros en el quart trimestre (+64 milions d'euros en el trimestre anterior). Inclou impactes extraordinaris per import de -119 milions d'euros, dels quals -76 milions d'euros corresponen a l'impacte estimat d'aplicar (acord amb la NIC 29) els efectes inflacionaris d'Angola als estats financers de BFA.

El resultat net atribuït de BFA és de -52 milions d'euros en el trimestre.

Les **despeses d'administració i amortització recurrents** es redueixen fins als 114 milions d'euros. Les **despeses extraordinàries** recullen en el segon trimestre -96 milions d'euros de costos de reestructuració (-10 milions d'euros en el primer trimestre del 2017).

Les **pèrdues per deterioraments d'actius financers** se situen en els +7 milions d'euros en el quart trimestre, destacant les majors recuperacions en el tercer trimestre del 2017.

En milions d'euros	2017	1T17 (feb'17 - mar'17)	2T17	3T17	4T17	Variació trimestral %
Marge d'interessos	377	69	98	102	108	5,5
Ingressos per dividends i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	112	39	70	71	(68)	
Comissions netes	276	43	74	77	82	5,1
Guany/pèrdues per actius i passius financers i altres	23	5	8	9	1	
Ingressos i despeses emparats per contracte d'assegurança o reassegurança						
Altres ingressos i despeses d'explotació	(18)	1	(17)	(1)	(1)	(2,5)
Marge Brut	770	157	233	258	122	(52,8)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(432)	(78)	(121)	(119)	(114)	(4,4)
Despeses d'explotació extraordinàries	(106)	(10)	(96)			
Marge d'explotació	232	69	16	139	8	
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	338	79	112	139	8	
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	32	6	5	14	7	(52,5)
Altres dotacions a provisions	(3)	(1)	(1)		(1)	
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	(1)				(1)	
Resultats abans d'impostos	260	74	20	153	13	
Impost sobre Societats	(54)	(14)	11	(31)	(20)	(32,6)
Resultat després d'impostos	206	60	31	122	(7)	
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	30	10	4	19	(3)	
Resultat atribuït al Grup	176	50	27	103	(4)	

Per a la correcta interpretació de l'evolució esmentada i dels criteris de presentació dels resultats de BPI a CaixaBank s'han de tenir en compte els aspectes següents:

Les xifres reportades per Banco BPI corresponents al 2017 difereixen de les aportades als estats financers i al segment de negoci al Grup CaixaBank com a conseqüència de la posada a valor raonable dels seus actius i passius generats en la combinació de negocis i de l'atribució de resultats a minoritaris.

Adicionalment, el 2017 els resultats de BPI s'han registrat al Grup CaixaBank pel mètode de la participació en el negoci de participacions el gener del 2017 i per integració global en aquest negoci la resta del període.

D'aquesta manera, l'evolució del primer trimestre dels resultats de BPI no és comparable, ja que BPI s'integra per integració global des del febrer del 2017.

El resultat publicat per BPI incorpora l'impacte singular de la venda del 2 % de la participació a BFA el mes de gener, registrat per l'import atribuït al Grup CaixaBank en el negoci de participacions, tal com s'ha explicat.

Així mateix, a la darrera del quart trimestre del 2017 s'ha materialitzat la venda de BPI Vida e Pensões, Companhia de Seguros, SA a VidaCaixa d'Assegurances i Reassegurances. Aquesta operació ha tingut impacte en el balanç i en el compte de resultats reportats per Banco BPI per la plusvàlua de la venda. A la informació per segments de negoci reportada per CaixaBank per al segment BPI no es recull el resultat de la venda, en eliminar-se en el consolidat.

- Pel que fa a indicadors d'activitat i qualitat d'actiu, destaca:

El crèdit brut a la clientela se situa en 22.211 milions d'euros, -4,7 % en el trimestre, tot i que aïllant l'esmentada operació de venda la caiguda del crèdit brut es limita al -1,3 % i la de la cartera sana al -0,8 %.

Per la seva banda, **els recursos de clients assoleixen els 28.864 milions d'euros**, la qual cosa suposa una disminució del -17,0 % respecte del trimestre anterior, i **l'evolució trimestral és del 0,5 % en termes comparables.**

La **ràtio de morositat** de BPI se situa en el 5,1 % en el trimestre d'acord amb els criteris de classificació de dubtosos del Grup CaixaBank (5,0 % sense considerar la venda de BPI Vida e Pensões).

Així mateix, BPI ha reportat una ràtio de morositat atenent el criteri de *crédito em risco*, aplicable segons la normativa portuguesa, del 2,9 %. La normativa portuguesa i els criteris de classificació de dubtosos de CaixaBank difereixen essencialment pel tractament dels crèdits contenciosos, els refinançats, els riscos contingents i la morositat per criteris subjectius.

La ràtio de cobertura de dubtosos s'incrementa fins al 87 % (+6 punts percentuals en el trimestre) i inclou les provisions constituïdes per CaixaBank en la combinació de negocis.

En milions de euros	31.12.17	30.09.17	Variació trimestral %	Proforma ¹	
				31.12.2017	Variació trimestral %
Activitat					
Crèdit a la clientela brut	22.211	23.303	(4,7)	22.995	(1,3)
Recursos de clients	28.864	34.773	(17,0)	34.963	0,5
Recursos en balanç	20.687	24.248	(14,7)	24.280	0,1
Actius sota gestió	6.026	8.629	(30,2)	8.533	(1,1)
Altres comptes	2.151	1.896	13,4	2.150	13,4
Qualitat d'actiu					
Ràtio de morositat (%)	5,1%	5,5%	(0,4)	5,0%	(0,5)
Ràtio de cobertura de la morositat (%)	87%	81%	6	87%	6
Activitat comercial i mitjans (nombre)					
Empleats	4.931	5.178	(247)	4.948	(230)
Oficines ²	505	508	(3)	505	(3)

(1) Sense considerar la venda de BPI Vida e Pensões.

(2) No inclou sucursals a l'estranger ni oficines de representació.

Per a la correcta interpretació de la informació d'activitat proforma del 31 de desembre del 2017 s'han de tenir en compte els aspectes següents:

El crèdit brut no considera la caiguda de 784 milions d'euros derivada de l'esmentada operació de venda de BPI Vida e Pensões.

Per la seva banda, els recursos en balanç no recullen la sortida de 4.124 milions d'euros de passius per contractes d'assegurances que han passat a formar part del balanç de VidaCaixa i que BPI continuarà

reportant com a actius sota gestió a la seva informació pública. Addicionalment, la visió proforma no considera, entre d'altres, 531 milions d'euros de saldos de vista i termini de BPI Vida e Pensões dipositats a Banco BPI, que s'eliminaven fins a la venda esmentada, en el perímetre subconsolidat de BPI.

Els actius sota gestió inclouen 2.507 milions d'euros, essencialment de plans de pensions, que després de la venda es deixen de reportar a BPI ja que la seva gestió i comercialització queda fora de l'àmbit d'actuació del banc.

	31.12.17	30.09.17	Variació trimestral %
<i>En milions d'euros</i>			
Efectiu, saldos en efectiu en bancs centrals i altres dipòsits a la vista	1.095	1.380	(20,7)
Actius financers mantinguts per a negociar	294	1.189	(75,3)
Actius financers disponibles per a la venda	3.834	3.691	3,9
Préstecs i partides a cobrar	22.109	23.180	(4,6)
Préstecs i bestretes a Bancs Centrals i Entitats de crèdit	872	895	(2,6)
Préstecs i bestretes a la clientela	21.237	22.285	(4,7)
Resta actius	2.212	3.750	(41,0)
Total actiu	29.544	33.190	(11,0)
Passiu	26.721	30.469	(12,3)
Passius financers mantinguts per a negociar	170	179	(5,0)
Passius financers a cost amortitzat	25.922	25.423	2,0
Dipòsits de Bancs Centrals i Entitats de Crèdit	3.978	3.960	0,5
Dipòsits de la clientela	20.714	20.174	2,7
Valors representatius de deute emessos	980	1.078	(9,1)
Altres passius financers	250	211	18,5
Passius emparats en contractes d'assegurances i reassegurances		4.107	(100,0)
Resta passius	629	760	(17,2)
Patrimoni net	2.823	2.721	3,7
Fons propis	2.220	2.295	(3,3)
Interessos minoritaris, ajustos per valoració i altres	603	426	41,5
Total passiu i patrimoni net	29.544	33.190	(11,0)

Les xifres de balanç el 31 de desembre del 2017 mostren la informació d'acord amb la nova estructura societària, reflectint la sortida de crèdits i recursos del perímetre BPI que passen a formar part de VidaCaixa (en el negoci bancari i d'assegurances de la informació per segments de negoci del Grup).

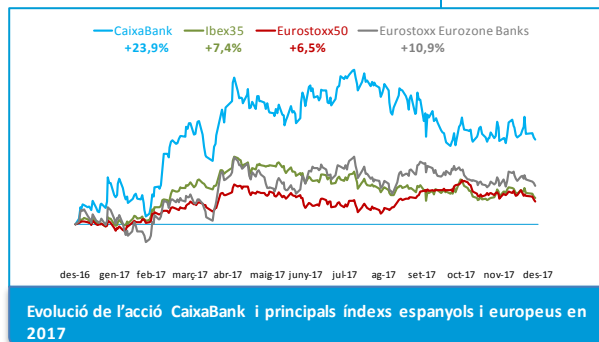
Vegeu 'Conciliació de la informació financera publicada per BPI amb el format de presentació del Grup CaixaBank' a 'Annexos - Glossari'.

L'acció CaixaBank

Evolució en borsa

- L'any 2017 ha tancat amb guanys importants a les grans places europees gràcies a la bona evolució econòmica i a la millora dels beneficis empresarials. Concretament, en comparació del tancament del 2016, l'ÍBEX 35 es va revalorar un 7,4 % i l'Euro Stoxx 50 un 6,5 %. Aquests registres anuals podrien haver estat fins i tot més elevats si el fort impuls alcista de l'inici de l'any no s'hagués vist interromput per l'aparició de diferents focus d'incertesa, principalment de caràcter polític, en la part final de l'exercici. Així, en el quart trimestre l'ÍBEX 35 va retrocedir un 3,3 %, una mica més que l'Euro Stoxx 50, que també va cedir un 2,5 % respecte del tancament del mes de setembre. Entre els factors que han entorpit l'avanç de les borses europees cal esmentar les dificultats per formar govern a Alemanya, la incertesa al voltant de les negociacions del Brexit i, en el cas del selectiu espanyol, la incertesa derivada de la situació política domèstica. Per la seva banda, els principals índexs dels EUA han mostrat una sòlida sendera alcista durant tot l'exercici, essent capaços de continuar batent màxims també en el tram final, en gran manera per l'impuls de la reforma fiscal de Trump i per la confiança que la Reserva Federal aconseguirà normalitzar la política monetària de forma gradual.
- El selectiu bancari europeu va tancar el quart trimestre en negatiu, amb l'índex Euro Stoxx Banks caient un 5,7 % en un entorn de baixos tipus d'interès que a curt termini romandran en els nivells actuals, segons va declarar el BCE. La caiguda en el trimestre es va veure suavitzada per l'aprovació de l'últim paquet de reformes de la nova regulació bancària, Basilea III bis, recollida de bon grat pels mercats ja que redueix el grau d'incertesa reguladora.
- L'acció de **CaixaBank va tancar el 31 de desembre del 2017 en 3,889 euros per acció, amb una pujada remarcable del 23,9 % al llarg de l'any** malgrat el retrocés del 8,3 % registrat en l'últim trimestre de l'exercici.
- El volum de negociació¹ de CaixaBank en euros va augmentar de manera significativa en el quart trimestre, un 39 % en comparació del mateix període de l'any anterior, en un entorn d'elevada volatilitat en el mercat. En el còmput anual el volum de negociació va ser un 43 % superior al del 2016 en euros i un 8 % inferior en nombre d'accions.

Remuneració a l'accionista

- El 23 de febrer del 2017 el Consell d'Administració de CaixaBank va aprovar la nova política de dividendes, segons la qual la remuneració corresponent a l'exercici 2017 es durà a terme mitjançant el pagament de dos dividendes en efectiu amb periodicitat semestral, previstos al voltant del novembre del 2017 i l'abril del 2018, per un import igual o superior al 50 % del benefici net consolidat.
- El 2 de novembre del 2017 es va fer efectiva la remuneració corresponent al primer pagament de dividendes a càrrec del resultat de l'exercici 2017, que va ser de 7 cèntims d'euro per acció en efectiu.
- En els últims dotze mesos CaixaBank ha destinat a la retribució als seus accionistes un total de 0,13 euros per acció fraccionats en dos pagaments semestrals en efectiu.

(1) Volum de negociació exclouent-ne operacions especials.

Remuneració a l'accionista corresponent als últims dotze mesos

Concepte	€/acció	Pagament
Dividend en efectiu, a compte 2017	0,07	02.11.17
Dividend en efectiu, complementari 2016	0,06	13.04.17

Principals indicadors de l'acció de CaixaBank

	31.12.17
Capitalització borsària (MM€)	23.248
Nombre d'accions en circulació ¹	5.977.872
Cotització (€/acció)	
Cotització a l'inici del període (30.12.16)	3,140
Cotització a tancament del període (29.12.17)	3,889
Cotització màxima ²	4,500
Cotització mínima ²	3,190
Volum de negociació de 2017 (títols, excloent operacions especials en milers)	
Volum diari màxim	53.300
Volum diari mínim	3.354
Volum diari mitjà	16.133
Ràtios borsaris	
Benefici atribuït al Grup (MM€) (12 mesos)	1.658
Nombre mitjà d'accions (12 mesos) ¹	5.977.738
Benefici net atribuït per acció (BPA) (€/acció)	0,28
Patrimoni net excloent minoritaris (MM€)	24.249
Nombre d'accions a 31.12.17 ¹	5.977.872
Valor teòric comptable (€/acció)	4,06
Patrimoni net excloent minoritaris tangible (MM€)	20.009
Nombre d'accions a 31.12.17 ¹	5.977.872
Valor teòric comptable tangible (€/acció)	3,35
PER (Preu / Beneficis; vegades)	14,02
P/VC tangible (valor cotització s/valor comptable tangible)	1,16
Rendibilitat per dividend³	3,34%

(1) Nombre d'accions en milers excloent-ne autocartera.

(2) Cotització al tancament de la sessió.

(3) Es calcula dividint la remuneració dels últims dotze mesos (0,13 euros/acció) entre el preu de tancament del període (3,889 euros/acció).

Fets rellevants de l'exercici 2017

Aquesta secció inclou informació addicional sobre aspectes rellevants de l'exercici 2017:

Oferta pública d'adquisició i presa de control de BPI

La participació de CaixaBank a BPI se situa en el 84,5 % després de la finalització, el 7 de febrer del 2017, del període d'acceptació de l'OPA obligatòria registrada per la Comissió del Mercat de Valors Mobiliaris de Portugal el 16 de gener del 2017. La contraprestació oferta a l'OPA, a la qual va acudir un total del 39,01 % del capital social, va ser d'1,134 euros per acció, amb un desemborsament total de 644,5 milions d'euros.

D'acord amb la normativa comptable, es va establir el 7 de febrer del 2017 com la data efectiva de presa de control, de manera que des de l'1 de febrer la participació total a BPI (84,5 %), que fins aleshores es consolidava pel mètode de la participació, s'integra pel mètode d'integració global.

El compte de resultats consolidat del Grup inclou el 2017 els impactes singulars següents:

- El 5 de gener del 2017, venda del 2 % de la participació que BPI tenia a BFA a la companyia Unitel, SA, que va passar a ostentar el 51,9 % del capital social de BFA —i BPI va reduir la seva participació fins al 48,1 %—, celebrant-hi un nou acord de socis respecte de BFA. Aquesta operació va fer possible la desconsolidació de BFA del balanç consolidat de BPI i, com a conseqüència, va permetre de resoldre la situació d'excés de concentració de riscos derivada de la seva participació de control a BFA. L'operació ha suposat per a CaixaBank un resultat negatiu atribuït registrat pel mètode de la participació per import de 97 milions d'euros.
- El resultat net de la posada a valor raonable dels actius i passius de BPI en la data de la presa de control com a resultat de la combinació de negocis va ser de 256 milions d'euros.
- Registre de 110 milions d'euros de costos extraordinaris associats a BPI.

Acord amb Cecabank

El 28 de juny del 2017 CaixaBank va fer públic que, amb la seva mediació, CaixaBank Asset Management SGIC, SAU i VidaCaixa, SAU, d'Assegurances i Reassegurances van acordar amb Cecabank, SA que aquest últim continués actuant, fins al 31 de març del 2027, com a dipositari exclusiu del 80 % del patrimoni dels fons d'inversió, les societats d'inversió de capital variable i els fons de pensions del sistema individual gestionats respectivament per CaixaBank AM i VidaCaixa. Així mateix, Cecabank actuarà com a dipositari exclusiu del 20 % restant fins al 31 de març del 2022, llevat d'un petit percentatge en el qual l'exclusivitat finalitzarà gradualment entre el 31 de març del 2025 i el 31 de març del 2027. Amb aquest acord es va donar continuïtat al que es va pactar el 2012, any en què Cecabank va iniciar la seva funció de dipositaria per a les dues filials de CaixaBank.

Com a conseqüència d'això, CaixaBank va rebre un pagament de 115 milions d'euros, que es va comptabilitzar com a ingrés en el segon trimestre del 2017. Durant els propers deu anys i en funció de l'evolució del negoci de dipositaria de Cecabank, podria arribar a percebre pagaments variables per un import total de fins a 85 milions d'euros.

Nomenament de conseller coordinador

CaixaBank va informar que el Consell d'Administració, en la seva sessió del 22 de juny del 2017 i amb informe previ favorable de la Comissió de Nomenaments, va acordar nomenar conseller coordinador el senyor Francesc Xavier Vives Torrents (conseller independent). Aquest nomenament va entrar en vigor el 18 de juliol després de l'autorització del Banc Central Europeu a la modificació dels Estatuts acordada per la Junta General d'Accionistes del darrer 6 d'abril del 2017.

Desconsolidació a efectes prudencials de CaixaBank a Criteriacaixa

El 26 de setembre del 2017, el Consell del Banc Central Europeu, a proposta del Consell de Supervisió, ha considerat, sobre la base del compliment de les condicions informades el 26 de maig del 2016 per les quals es produiria la desconsolidació a efectes prudencials de CaixaBank a Criteriacaixa, que aquesta entitat ja no exerceix el control o una influència dominant sobre CaixaBank i, com a conseqüència, ja no n'és l'empresa matriu.

D'aquesta manera, CaixaBank ha passat a ser l'empresa matriu del conglomerat financer integrat per les entitats del grup que tenen la condició de regulades i es classifica com a entitat supervisada significativa, formant CaixaBank, juntament amb les entitats de crèdit del seu grup, un grup supervisat significatiu del qual és l'entitat al màxim nivell de consolidació prudencial.

Canvi de seu social

El 6 d'octubre del 2017 el Consell d'Administració de CaixaBank ha decidit per unanimitat traslladar el domicili social al carrer Pintor Sorolla, 2-4, de València.

Requisits mínims prudencials de capital per al 2018

El 13 de desembre del 2017 CaixaBank, SA va rebre del Banc Central Europeu (BCE) la decisió relativa als requisits mínims prudencials de capital, una vegada coneguts els resultats del procés de revisió i avaluació supervisora (per les seves sigles en anglès, SREP). Addicionalment, CaixaBank va rebre la decisió del Banc d'Espanya sobre la reserva de capital exigible com a altra entitat d'importància sistèmica (AEIS).

Aquestes decisions es mantenen invariables respecte de l'any anterior en termes *fully loaded*, situant-se en l'1,5 % i el 0,25 % respectivament, i suposen que el Grup CaixaBank hagi de mantenir el 2018 una ràtio *Common Equity Tier 1 (CET1) phase-in* del 8,063 %, que inclou: el mínim regulador del Pilar 1 (4,5 %), el requeriment del Pilar 2 del BCE (1,5 %), la reserva de conservació de capital (1,875 %) i la reserva AEIS (0,187 %). A efectes *fully loaded*, el nivell mínim de CET1 se situaria, per tant, en el 8,75 %. Anàlogament, partint dels requeriments mínims del Pilar 1 aplicables al *Tier 1* (6 %) i al capital total (8 %), les exigències assolirien el 9,563 % *phase-in*/10,25 % *fully loaded* per al *Tier 1* i l'11,563 % *phase-in*/12,25 % *fully loaded* per al capital total.

La decisió del BCE implica que el nivell de CET1 *phase-in* per sota del qual el Grup CaixaBank estaria obligat a limitar el 2018 les distribucions en forma de pagament de dividends, remuneració variable i d'interessos als titulars de valors de capital de nivell 1 addicional, anomenat habitualment nivell d'activació de l'import màxim distribuïble (o *MDA trigger*), és del 8,063 %, al qual caldria afegir en cada moment els potencials dèficits de capital de categoria *Tier 1* addicional o *Tier 2* respecte dels nivells mínims implícits del Pilar 1 de l'1,5 % i el 2 %, respectivament.

Acords sobre operacions relatives a BPI

El 23 de novembre del 2017 CaixaBank va comunicar que s'havien signat diversos contractes sobre determinades operacions relatives a Banco BPI, concretament:

- CaixaBank Asset Management SGIIC, SAU adquirirà de BPI la totalitat del capital social de les companyies BPI Gestão de Activos, SGFI, SA i BPI Global Investment Fund Management Company, SA per un preu de 75 i 8 milions d'euros, respectivament. D'altra banda, VidaCaixa, SAU, d'Assegurances i Reassegurances adquirirà de BPI la totalitat del capital social de BPI Vida e Pensões, Companhia de Seguros, SA per un preu de 135 milions d'euros. En tots dos casos BPI continuarà distribuint els fons d'inversió i els productes d'assegurances de vida i de pensions d'aquestes societats adquirides.
- Finalment, CaixaBank, SA adquirirà el negoci de corretatge, *research* i *corporate finance* de Banco Português de Investimento, SA (filial de BPI). El preu de l'operació serà equivalent al valor comptable dels actius operatius nets transmesos en la data de tancament, que s'estima que serà aproximadament de 4 milions d'euros.

Així mateix, el 21 de desembre del 2017 CaixaBank va comunicar que s'han celebrat els acords de principis sobre les operacions relatives a Banco BPI, SA, pels quals:

- CaixaBank Payments adquirirà el negoci d'emissió de targetes de Banco BPI per un preu de 53 milions d'euros. D'altra banda, Comercia Global Payments EP, SL assumirà el negoci d'adquirença de Banco BPI per un preu de 60 milions d'euros.
- CaixaBank Payments i Comercia nomenaran Banco BPI el seu agent en exclusiva per a la comercialització dels productes que afecten els negocis adquirits.

Les operacions esmentades anteriorment estan subjectes a l'obtenció de les autoritzacions reguladores pertinents. L'adquisició de BPI Vida e Pensões per part de VidaCaixa, SAU, d'Assegurances i Reassegurances es va formalitzar a la darrera del desembre del 2017.

Annexos

Informació sobre participades

Principals participades associades i disponibles per a la venda el 31 de desembre del 2017:

CaixaBank

Telefónica	5,00%
Repsol ¹	9,64%
Erste Group Bank	9,92%
SegurCaixa Adeslas	49,92%
Comercia Global Payments	49,00%
ServiHabitat Servicios Inmobiliarios	49,00%
Sareb	12,24%

BPI

BFA ²	48,10%
Banco Comercial e de Investimentos (BCI) ²	35,67%

(1) 9,46 % de participació el 22 de gener del 2018 després de formalitzar-se l'últim scrip dividend al qual s'ha acudit en efectiu.

(2) El percentatge de participació atribuït per CaixaBank el 31 de desembre del 2017 és del 40,65 % a BFA i del 30,15 % a BCI.

Informació sobre finançament destinat a l'adquisició d'habitatge i al sector promotor de CaixaBank

Finançament a les llars destinat a l'adquisició d'habitatge

Evolució del finançament a les llars destinat a l'adquisició d'habitatge

En milions d'euros	31.12.16	31.03.17	30.06.17	30.09.17	31.12.17
Sense garantia hipotecària	748	752	766	762	762
del que: dubtosos	9	9	9	9	10
Amb garantia hipotecària	85.657	84.936	84.188	83.375	82.327
del que: dubtosos	3.470	3.493	3.491	3.523	3.465
Total	86.405	85.688	84.954	84.137	83.089

Distribució segons percentatge de loan to value³

En milions d'euros	31.12.17					TOTAL
	LTV ≤ 40%	40% < LTV ≤ 60%	60% < LTV ≤ 80%	80 < LTV ≤ 100%	LTV > 100%	
Import brut	21.093	31.402	22.402	4.441	2.989	82.327
del que: dubtosos	225	514	795	693	1.239	3.465

(3) Loan to value calculat partint de les últimes taxacions disponibles d'acord amb els criteris establerts a la Circular 4/2016.

Finançament al sector promotor

Evolució del finançament al sector promotor¹

En milions d'euros	31.12.17	% pes	30.09.17	% pes	31.12.16	% pes	Variació anual
Sense garantia hipotecària	813	11,9	1.242	16,6	1.173	14,7	(360)
Amb garantia hipotecària	6.016	88,1	6.218	83,4	6.829	85,3	(813)
Edificis acabats	4.336	63,5	4.551	61,0	5.188	64,8	(852)
Habitatge	2.811	41,2	2.948	39,5	3.391	42,4	(580)
Resta	1.525	22,3	1.603	21,5	1.791	22,4	(266)
Edificis en construcció	931	13,6	901	12,1	668	8,3	263
Habitatge	840	12,3	808	10,8	598	7,5	242
Resta	91	1,2	93	1,1	70	0,9	21
Sòl	749	11,0	766	10,3	979	12,2	(230)
Terrenys urbanitzats	422	6,2	433	5,8	697	8,7	(275)
Resta de sòl	326	4,7	333	4,4	282	3,5	44
Total	6.830	100,0	7.460	100,0	8.002	100,0	(1.172)

(1) D'acord amb el que estableix la Circular 5/2011 del Banc d'Espanya, la informació de transparència relativa al finançament al sector promotor correspon a l'activitat a Espanya.

El crèdit promotor del perímetre CaixaBank el 31 de desembre del 2017, el 30 de setembre del 2017 i el 31 de desembre del 2016 (6.849, 7.477 i 8.024 milions d'euros, respectivament) inclou 19, 17 i 22 milions d'euros, respectivament, de crèdit promotor concedit fora d'Espanya, no considerats a la informació adjunta d'acord amb la Circular 5/2011 del Banc d'Espanya.

Dubtosos i cobertura del risc promotor²

En milions d'euros	31.12.17		30.09.17		31.12.16	
	Dubtosos	Cobertura % ³	Dubtosos	Cobertura % ³	Dubtosos	Cobertura % ³
Sense garantia hipotecària	137	83	143	78	181	80
Amb garantia hipotecària	1.344	40	1.610	39	2.254	41
Edificis acabats	970	31	1.190	32	1.719	34
Habitatge	529	29	620	30	917	32
Resta	441	34	570	34	802	37
Edificis en construcció	43	45	54	47	78	53
Habitatge	33	51	42	54	66	58
Resta	10	23	12	21	12	25
Sòl	331	64	366	63	457	64
Terrenys urbanitzats	185	70	205	70	304	66
Resta de sòl	146	55	161	54	153	61
Total	1.481	44	1.753	42	2.435	44

(2) L'excés sobre el valor de la garantia real de la cartera amb garantia hipotecària dubtosa el 31 de desembre del 2017, el 30 de setembre del 2017 i el 31 de desembre del 2016 assoleix els 602, 707 i 989 milions d'euros, respectivament.

(3) Quocient entre la totalitat de fons de deteriorament del segment promotor i els deutors dubtosos del segment esmentat.

Ràtings

Agència	Llarg Termini ⁴	Curt Termini	Perspectiva	Data última revisió	Ràting cèdules hipotecàries
S&P Global	BBB	A-2	Positiva	06.10.2017	A+
Fitch	BBB	F2	Positiva	07.04.2017	
Moody's	Baa2	P-2	Estable	10.05.2017	Aa2
DBRS	A (low)	R-1 (low)	Estable	14.07.2017	AA (High)

(4) Correspon al ràting assignat al deute sènior preferred de CaixaBank. Addicionalment, Moody's assigna un ràting de dipòsits a llarg termini que se situa en Baa2 amb perspectiva positiva.

Adicionalment a la informació financera, elaborada d'acord amb les Normes internacionals d'informació financera (NIIF), aquest document inclou determinades mesures alternatives del rendiment (MAR), segons la definició de les Directrius sobre mesures alternatives del rendiment publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny del 2015 (ESMA/2015/1057, Directrius ESMA). CaixaBank fa servir determinades MAR, que no han estat auditades, amb l'objectiu que contribueixin a una millor comprensió de l'evolució financera de la companyia. Aquestes mesures s'han de considerar com a informació addicional i en cap cas no substitueixen la informació financera elaborada d'acord amb les NIIF. Així mateix, la forma en què el Grup defineix i calcula aquestes mesures pot diferir d'altres mesures similars calculades per altres companyies i, per tant, podrien no ser comparables.

Les Directrius ESMA defineixen les MAR com una mesura financera del rendiment financer passat o futur, de la situació financera o dels fluxos d'efectiu, excepte una mesura financera definida o detallada en el marc de la informació financera aplicable.

Seguint les recomanacions de les directrius esmentades, s'adjunta tot seguit el detall de les MAR utilitzades i la conciliació de determinats indicadors de gestió amb els indicadors presentats als estats financers consolidats NIIF.

Mesures alternatives de rendiment

1- Rendibilitat i eficiència:

a) Diferencial de la clientela:

Explicació: diferència entre:

- Tipus mitjà del rendiment de la cartera de crèdits (que s'obté com el quocient entre els ingressos del trimestre anualitzats de la cartera de crèdit i el saldo mitjà de la cartera de crèdit net del període estanc, trimestral), i
- Tipus mitjà dels recursos de l'activitat detallista (que s'obté com el quocient entre els costos del trimestre anualitzats dels recursos de l'activitat detallista i el seu saldo mitjà del període estanc, trimestral, excloent-ne els passius subordinats).

Rellevància del seu ús: fa possible el seguiment del diferencial entre ingressos i despeses per interessos de clients.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Ingressos del trimestre anualitzats cartera de crèdit	4.579	4.665	4.614	4.594
Denominador	Saldo mitjà de la cartera crèdit net	205.544	211.249	210.440	209.451
(a)	Tipus mitjà rendiment cartera creditícia (%)	2,23	2,21	2,19	2,19
Numerador	Costos del trimestre anualitzats recursos en balanç	114	80	87	63
Denominador	Saldo mitjà recursos minoristes en balanç	179.976	188.969	195.983	187.178
(b)	Tipus mitjà cost dipòsits minoristes (%)	0,06	0,04	0,04	0,03
	Diferencial de la clientela (%) (a - b)	2,17	2,17	2,15	2,16

b) Diferencial de balanç:

Explicació: diferència entre:

- Tipus mitjà del rendiment dels actius (que s'obté com el quocient entre els ingressos per interessos del trimestre anualitzats i els actius totals mitjans del període estanc, trimestral), i
- Tipus mitjà del cost dels recursos (que s'obté com el quocient entre les despeses per interessos del trimestre anualitzades i els recursos totals mitjans del període estanc, trimestral).

Rellevància del seu ús: fa possible el seguiment del diferencial entre els ingressos i les despeses per interessos que generen dels actius i passius del balanç de l'entitat.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Ingressos financers del trimestre anualitzats	6.939	6.903	6.935	7.106
Denominador	Actius totals mitjans del període trimestral	359.264	368.639	376.073	387.300
(a)	Tipus mitjà rendiment dels actius (%)	1,93	1,87	1,84	1,83
Numerador	Despeses financeres del trimestre anualitzades	2.263	2.106	2.170	2.361
Denominador	Recursos totals mitjans del període trimestral	359.264	368.639	376.073	387.300
(b)	Tipus mitjà cost dels recursos (%)	0,63	0,57	0,57	0,61
Diferencial de balanç (%) (a - b)		1,30	1,30	1,27	1,22

c) ROE:

Explicació: quocient entre el resultat atribuït al Grup (ajustat per l'import del cupó de l'*Additional Tier 1* després d'impostos registrat en fons propis) i els fons propis mitjans dels últims dotze mesos.

Rellevància del seu ús: fa possible el seguiment de la rendibilitat obtinguda sobre els fons propis.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Resultat atribuït al Grup ajustat 12M	1.177	1.246	1.551	1.658
Denominador	Fons propis mitjans 12M	23.016	23.212	23.675	23.897
ROE (%)		5,1%	5,4%	6,6%	6,9%

d) ROTE:

Explicació: quocient entre:

- Resultat atribuït al Grup (ajustat per l'import del cupó de l'*Additional Tier 1* després d'impostos registrat en fons propis) i
- Fons propis mitjans dels últims dotze mesos tot deduint els actius intangibles amb criteris de gestió (que s'obté de l'epígraf 'Actius intangibles del balanç públic' més els actius intangibles i fons de comerç associats a les participades nets del seu fons de deteriorament, registrats a l'epígraf 'Inversions en negocis conjunts i associades' del balanç públic).

Rellevància del seu ús: indicador emprat per mesurar la rendibilitat sobre el patrimoni tangible.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Resultat atribuït al Grup ajustat 12M	1.177	1.246	1.551	1.658
Denominador	Fons propis mitjans exloent actius intangibles 12M	18.843	19.098	19.508	19.679
ROTE (%)		6,2%	6,5%	8,0%	8,4%

e) ROA:

Explicació: quocient entre el resultat net (ajustat per l'import del cupó de l'*Additional Tier 1* després d'impostos registrat en fons propis) i els actius totals mitjans dels últims dotze mesos.

Rellevància del seu ús: indica la rendibilitat obtinguda en relació amb els actius.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Resultat net ajustat 12M	1.194	1.200	1.523	1.693
Denominador	Actius totals mitjans 12M	344.392	351.935	360.645	372.905
ROA (%)		0,3%	0,3%	0,4%	0,5%

f) RORWA:

Explicació: quocient entre el resultat net (ajustat per l'import del cupó de l'*Additional Tier 1* després d'impostos registrat en fons propis) i els actius totals mitjans ponderats per risc dels últims dotze mesos.

Rellevància del seu ús: indica la rendibilitat obtinguda ponderant els actius pel seu risc.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Resultat net ajustat 12M	1.194	1.200	1.523	1.693
Denominador	Actius ponderats per riscos regulatoris 12M	138.256	141.861	145.567	149.060
RORWA (%)		0,9%	0,8%	1,0%	1,1%

g) Ràtio d'eficiència:

Explicació: quocient entre les despeses d'explotació (despeses d'administració i amortització) i el marge brut dels últims dotze mesos.

Adicionalment, es reporta una derivada d'aquesta mètrica, que no considera les despeses d'explotació extraordinàries en el numerador.

Rellevància del seu ús: ràtio habitual en el sector bancari per relacionar els costos amb els ingressos generats.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Despeses d'administració i amortització 12M	4.214	4.436	4.450	4.577
Denominador	Marge brut 12M	7.798	8.058	8.379	8.222
Ràtio d'eficiència		54,0%	55,1%	53,1%	55,7%

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Despeses d'administració i amortització sense despeses extraordinàries 12M	4.083	4.209	4.340	4.467
Denominador	Marge brut 12M	7.798	8.058	8.379	8.222
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries		52,4%	52,2%	51,8%	54,3%

2- Gestió del risc:

a) Cost del risc:

Explicació: quocient entre el total de dotacions per a insolvències (dotze mesos) i el saldo mitjà brut de crèdits a la clientela i riscos contingents, amb criteris de gestió.

Rellevància del seu ús: mètrica per monitorar el cost per dotacions per a insolvències sobre la cartera de crèdit.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Dotacions per insolvències 12M	1.014	984	952	799
Denominador	Saldo mitjà brut de crèdits + riscos contingents 12M	220.741	225.848	231.247	236.772
Cost del risc (%)		0,46%	0,44%	0,41%	0,34%

La ràtio exclou l'alliberament de provisions realitzada en el quart trimestre del 2016 per import de 676 milions d'euros.

b) Ràtio de morositat:

Explicació: quocient entre:

- Deutors dubtosos del crèdit a la clientela i dels riscos contingents, amb criteris de gestió.
- Crèdits a la clientela i riscos contingents bruts, amb criteris de gestió.

Rellevància del seu ús: mètrica per monitorar i seguir l'evolució de la qualitat de la cartera creditícia.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Deutors dubtosos crèdit clientela + riscos contingents	16.135	15.492	15.286	14.305
Denominador	Crèdit clientela + riscos contingents	239.818	240.165	237.403	237.934
Ràtio de morositat (%)		6,7%	6,5%	6,4%	6,0%

c) Ràtio de cobertura:

Explicació: quocient entre:

- Total de fons de deteriorament del crèdit a la clientela i dels riscos contingents, amb criteris de gestió.
- Deutors dubtosos del crèdit a la clientela i dels riscos contingents, amb criteris de gestió.

Rellevància del seu ús: mètrica per monitorar la cobertura via provisions dels crèdits dubtosos.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Fons deteriorament crèdit clientela + riscos contingents	7.985	7.732	7.630	7.135
Denominador	Deutors dubtosos crèdit clientela + riscos contingents	16.135	15.492	15.286	14.305
Ràtio de cobertura (%)		49%	50%	50%	50%

d) Ràtio de cobertura d'immobles disponibles per a la venda:

Explicació: quocient entre:

- Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària o dació de l'immoble menys el valor comptable net actual de l'actiu immobiliari.
- Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària o dació de l'immoble.

Rellevància del seu ús: reflecteix el nivell de cobertura via sanejaments realitzats i provisions comptables dels actius adjudicats disponibles per a la venda.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
(a)	Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària	15.356	15.073	14.596	14.112
(b)	Valor Comptable Net del actiu adjudicat	6.285	6.258	6.145	5.878
Numerador	Cobertura total del actiu adjudicat (a - b)	9.071	8.815	8.451	8.234
Denominador	Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària	15.356	15.073	14.596	14.112
Ràtio cobertura immobles DPV (%)		59%	58%	58%	58%

e) Ràtio de cobertura comptable d'immobles disponibles per a la venda:

Explicació: quocient entre:

- Cobertura comptable: provisions comptables dels actius adjudicats.
- Valor comptable brut de l'actiu immobiliari: suma del valor comptable net i la cobertura comptable.

Rellevància del seu ús: indicador de cobertura dels actius adjudicats disponibles per a la venda via provisions comptables.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Provisió comptable dels actius adjudicats	6.196	6.088	5.930	5.811
(a)	Valor Comptable Net del actiu adjudicat	6.285	6.258	6.145	5.878
(b)	Cobertura comptable del actiu adjudicat	6.196	6.088	5.930	5.811
Denominador	Valor Contable Brut del actiu adjudicat (a + b)	12.481	12.346	12.075	11.689
Ràtio cobertura comptable immobles DPV (%)		50%	49%	49%	50%

3- Liquiditat:

a) Actius líquids totals:

Explicació: suma d'HQLA (*High Quality Liquid Assets*, d'acord amb el que estableix el reglament delegat de la Comissió Europea del 10 d'octubre del 2014) i el disponible en pòlissa al Banc Central no-HQLA.

Rellevància del seu ús: indicador de la liquiditat de l'entitat.

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
(a)	Actius Líquids de Alta Qualitat (HQLA's)	36.769	50.197	53.466	53.610
(b)	Disponible en pòlissa BCE no HQLA's	18.487	15.397	18.115	19.165
Actius Líquids Totals (a + b)		55.256	65.594	71.581	72.775

b) Loan to deposits:

Explicació: quocient entre:

- Crèdit a la clientela net amb criteris de gestió minorat pels crèdits de mediació (finançament atorgat per organismes públics).
- Recursos de l'activitat de clients en balanç.

Rellevància del seu ús: mètrica que mostra l'estructura de finançament detallista (percentatge dels recursos de clients que finança el crèdit a la clientela).

		Grup			
		1T17	2T17	3T17	4T17
Numerador	Crèdit a la clientela de gestió net (a-b-c)	216.070	216.643	213.625	211.769
(a)	Crèdit a la clientela de gestió brut	227.934	228.435	225.166	223.951
(b)	Fons per insolvències	7.617	7.420	7.345	6.832
(c)	Crèdit de mediació	4.247	4.372	4.196	5.350
Denominador	Recursos de l'activitat de clients en balanç	191.721	200.838	199.563	196.611
Loan to Deposits (%)		112,7%	107,9%	107,0%	107,7%

Altres indicadors rellevants:

BPA (benefici per acció): quocient entre el resultat¹ atribuït al Grup dels últims dotze mesos i el nombre mitjà d'accions en circulació.

El **nombre mitjà d'accions en circulació** s'obté com el saldo mitjà d'accions emeses minorades pel nombre mitjà d'accions en autocartera.

Capitalització borsària: producte del valor de cotització de l'acció i el nombre d'accions en circulació, excloent-ne l'autocartera en la data del tancament del període.

VTC (valor teòric comptable) per acció: quocient entre el patrimoni net minorat pels interessos minoritaris i el nombre d'accions en circulació *fully diluted* en una data determinada.

Les accions en circulació *fully diluted* s'obtenen com les accions emeses (minorades pel nombre d'accions en autocartera), més el nombre d'accions resultants de la hipotètica conversió/bescanvi dels instruments de deute convertibles/bescanviables emesos en una data determinada.

VTCT (valor teòric comptable tangible) per acció: quocient entre:

- Patrimoni net minorat pels interessos minoritaris i el valor dels actius intangibles.
- Nombre d'accions en circulació *fully diluted* en una data determinada.

PER (price-to-earnings ratio): quocient entre el valor de cotització i el benefici per acció (BPA).

P/VTC: quocient entre el valor de cotització de l'acció i el valor teòric comptable.

P/VTC tangible: quocient entre el valor de cotització de l'acció i el valor teòric comptable tangible.

Rendibilitat per dividend: quocient entre els dividends pagats (en accions o en efectiu) en els últims dotze mesos i el valor de cotització de l'acció, en la data de tancament del període.

Buffer MDA (import màxim distribuïble): nivell de capital per sota del qual hi ha limitacions al pagament de dividends, a la retribució variable i al pagament d'interessos als titulars de valors de capital de nivell 1 addicional. Es defineix com els requeriments de capital de Pilar 1 + Pilar 2 + reserves de capital + possibles dèficits d'AT1 i T2.

Available Distributable Items (ADI): sobre la base dels comptes anuals, suma del resultat i reserves de lliure disposició, net de dividends. No s'hi inclou la prima d'emissió.

(1) Resultat ajustat per l'import del cupó de l'Additional Tier 1 després d'impostos, registrat en fons propis.

Adaptació de l'estructura del compte de pèrdues i guanys públic al format de gestió

Comissions netes. Inclou els epígrafs següents:

- Ingressos per comissions.
- Despeses per comissions.

Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres. Inclou els epígrafs següents:

- Guanys o pèrdues en donar de baixa a comptes actius i passius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats (net).
- Guanys o pèrdues per actius i passius financers mantinguts per negociar (net).
- Guanys o pèrdues resultants de la comptabilitat de cobertures (net).
- Diferències de canvi (net).

Despeses d'explotació. Inclou els epígrafs següents:

- Despeses d'administració.
- Amortització.

Marge d'explotació.

- (+) Marge brut.
- (-) Despeses d'explotació.

Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions. Inclou els epígrafs següents:

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats.
- Provisions o reversió de provisions.

Del qual: Dotacions per a insolvències.

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats corresponents a préstecs i partides a cobrar a la clientela amb criteris de gestió.
- Provisions o reversió de provisions corresponents a provisions per a riscos contingents amb criteris de gestió.

Del qual: Altres dotacions a provisions.

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats, excloent-ne el saldo corresponent a préstecs i partides a cobrar a la clientela amb criteris de gestió.
- Provisions o reversió de provisions excloent-ne les provisions corresponents a riscos contingents amb criteris de gestió.

Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres. Inclou els epígrafs següents:

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'inversions en negocis conjunts o associades.
- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius no financers.
- Guanys o pèrdues en donar de baixa a comptes actius no financers i participacions (nets).
- Fons de comerç negatiu reconegut en resultats.
- Guanys o pèrdues procedents d'actius no corrents i grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda no admissibles com a activitats interrompudes (net).

Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres. Inclou els epígrafs següents:

- Guanys o pèrdues després d'impostos procedents d'activitats interrompudes.
- Resultat del període atribuïble a interessos minoritaris (participacions no dominants).

Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió

Crèdit a la clientela, brut

Desembre 2017	
En milions d'euros	Grup
Prèstecs i bestretes a la clientela (Balanç Públic)	226.272
Entitats de crèdit (Balanç Públic)	(7.378)
Fons per a insolvències	6.832
Altres actius financers amb naturalesa no minorista (actiu EPA i altres)	(768)
Adquisició temporal d'actius (sector públic i privat)	(912)
Bons de renda fixa no assimilables a financiació minorista ¹	(95)
Crèdit a la clientela, brut	223.951

(1) Registrats com a "Valors representatius de deute" dins de l'epígraf "Prèstecs i partides a cobrar" al balanç públic.

Passius per contractes d'assegurances

Desembre 2017	
En milions d'euros	Grup
Passius emparats per contractes d'assegurances (balanç públic)	49.750
Plusvàlues associades als actius disponibles per a la venda d'assegurances	(8.026)
Unit-links ²	8.241
Passius emparats per contractes d'assegurances amb criteris de gestió	49.965

(2) Registrats com a "Resta de passius" al balanç públic.

Recursos de clients

Desembre 2017	
En milions d'euros	Grup
Passius financers a cost amortitzat - Clientela (Balanç públic)	203.608
Recursos no minoristes (registrats en l'epígraf Passius financers a cost amortitzat - Clientela)	(8.565)
Cèduls multicedents i dipòsits subordinats	(3.932)
Entitats de contrapartida i altres	(4.633)
Recursos minoristes (registrats en l'epígraf Valors representatius de deute)	2.536
Emissions retail i altres	2.536
Passius amparats per contractes d'assegurances amb criteris de gestió	49.965
Total recursos de clients en balanç	247.544
Actius sota gestió	96.551
Altres comptes³	5.363
Total recursos de clients	349.458

(3) Inclou, entre d'altres, recursos transitoris associats a transferències i recaptació, així com altres recursos de clients distribuïts pel Grup CaixaBank.

Emissions institucionals a efectes de la liquiditat bancària

Desembre 2017	
en milions d'euros	Grup
Valors representatius de deute emesos (balanç públic)	29.919
Finançament institucional no considerada a efectes de la liquiditat bancària	(5.160)
Bons de titulització	(2.443)
Ajustos per valoració	(378)
Amb naturalesa minorista	(2.536)
Emissions adquirides per empreses del Grup	197
Dipòsits a la clientela a efecte de la liquiditat bancària (balanç públic)⁴	3.912
Dipòsits d'entitats de crèdit (balanç públic) - Cèdules hipotecàries BEI	20
Finançament institucional a efectes de la liquiditat bancària	28.691

(4) 3.879 milions d'euros de cèdules multicedents (netes d'emissions retingudes) i 33 milions d'euros de dipòsits subordinats.

Conciliació de la informació financera publicada per BPI amb el format de presentació del Grup CaixaBank:

a) Compte de resultats

Desembre 2017 En milions d'euros	Publicat BPI	Ajustos consolidació ¹	Aportació BPI feb-des
Marge d'interessos	407	(30)	377
Ingressos per dividends	7		7
Resultat d'entitats valorades pel mètode de la participació	125	(20)	105
Comissions netes	297	(21)	276
Guanys/ pèrdues per actius i passius financers i altres	14	9	23
Altres ingressos i despeses d'explotació	(186)	168	(18)
Marge brut	664	106	770
Despeses d'administració i amortització recurrents	(456)	24	(432)
Despeses extraordinàries	(107)	1	(106)
Marge d'explotació	101	131	232
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	208	130	338
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	5	27	32
Altres dotacions a provisions		(3)	(3)
Guanys/ pèrdues per actius i passius financers i altres		(1)	(1)
Resultat abans d'impostos	106	154	260
Impost sobre Societats	(96)	42	(54)
Resultat d'entitats valorades pel mètode de la participació			
Resultat després d'impostos	10	196	206
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres		30	30
Resultat atribuït al Grup	10	166	176

(1) Els aspectes clau dels ajustos de consolidació corresponen principalment a:

- Retrocessió de la contribució dels resultats de BPI del mes de gener als diferents epígrafs del compte de resultats.
- Moviment net dels ajustos a valor raonable generats en la combinació de negocis.
- Atribució dels resultats a minoritaris.
- Eliminació de la plusvàlua per la venda de BPI Vida e Pensões.

b) Recursos de clients

Desembre 2017			
En milions d'euros	BPI ^a	BPI ex BPI Vida ^b	BPI ex BPI Vida a CABK amb criteris de gestió ^c
Recursos de l'activitat de clients	20.673	20.142	20.143
Estalvi a la vista	12.054	11.663	11.663
Estalvi a termini	8.584	8.444	8.444
Emprèstits retail	35	35	35
Passius subordinats			1
Passius per contractes d'assegurances		4.096	4.124
Cessió temporal d'actius i altres	13	13	13
Recursos de balanç	20.686	24.251	24.280
Fons d'inversió, carteres i Sicav's	6.027	5.805	5.805
Plans de pensions		2.748	2.728
Passius per contractes d'assegurances	4.096		
Actius sota gestió	10.123	8.553	8.533
Altres comptes	2.151	2.151	2.150
Total recursos de clients	32.960	34.955	34.963

(a) BPI ha reportat els recursos de clients post-operació de venda de BPI Vida a VidaCaixa d'Assegurances i Reassegurances.

(b) BPI ha reportat un proforma el 31 de desembre del 2017 com si no s'hagués efectuat aquesta operació (+4.096 milions d'euros de passius per contractes d'assegurances que, després de l'operació de venda, BPI reporta fora de balanç, +2.748 milions d'euros en plans de pensions; així mateix, s'han eliminat essencialment dipòsits a la vista i a termini per import de 531 milions d'euros corresponents a saldos de BPI Vida a Banco BPI).

(c) La diferència entre els recursos reportats per BPI ex-BPI Vida i els reportats amb criteris de gestió a CABK correspon, essencialment, als ajustos a valor raonable el 31 de desembre del 2017 generats en la combinació de negocis.

c) Crèdit a la clientela

Desembre 2017			
En milions d'euros	BPI ^a	BPI ex BPI Vida ^b	BPI ex BPI Vida a CABK amb criteris de gestió ^c
Crèdit net a la clientela	21.659	22.434	22.021

(a) BPI ha reportat el crèdit net a la clientela post-operació de venda de BPI Vida a VidaCaixa d'Assegurances i Reassegurances.

(b) BPI ha reportat un proforma el 31 de desembre del 2017 com si no s'hagués efectuat aquesta operació (essencialment, +722 milions d'euros de crèdit net el 31 de desembre del 2017).

(c) La diferència entre el crèdit net reportat per BPI ex-BPI Vida i el reportat amb criteris de gestió a CABK correspon, essencialment, al fons disponible el 31 de desembre del 2017 dels ajustos a valor raonable generat en la combinació de negocis.

La finalitat d'aquest document és exclusivament informativa i no pretén prestar un servei d'assessorament financer o l'oferta de venda, intercanvi, adquisició o invitació per adquirir qualsevol classe de valors, producte o serveis financers de CaixaBank, SA, (d'ara endavant, la Companyia) o de qualsevol altra de les societats que s'hi esmenten. Qualsevol persona que en un moment determinat adquireixi un valor ho ha de fer guiant-se pel seu propi judici o per la idoneïtat del valor per al seu propòsit i basant-se únicament en la informació pública continguda a la documentació pública elaborada i registrada per l'emissor en el context d'aquesta informació concreta, rebent assessorament si ho considera necessari o adequat segons les circumstàncies, i no basant-se en la informació inclosa en aquest document.

Aquest document pot contenir manifestacions sobre previsions i estimacions sobre negocis i rendibilitats futures, concretament quant a la informació financera relativa a societats participades, que ha estat elaborada fonamentalment partint d'estimacions realitzades per la Companyia. Aquestes previsions i estimacions representen els judicis actuals de la Companyia sobre expectatives futures de negocis, però determinats riscos, incerteses i altres factors rellevants podrien fer que els resultats fossin materialment diferents de l'esperat. Entre d'altres, aquests factors fan referència a la situació del mercat, factors macroeconòmics, directrius reguladores i governamentals; moviments en els mercats borsaris nacionals i internacionals, tipus de canvi i tipus d'interès; canvis en la posició financera dels nostres clients, deutors o contraparts, etc. Aquests elements, juntament amb els factors de risc indicats en informes passats o futurs, podrien afectar adversament el nostre negoci i el comportament i els resultats descrits. Altres variables desconegudes o imprevisibles poden fer que els resultats difereixin materialment d'aquells descrits a les previsions i estimacions.

Els estats financers passats i les taxes de creixement anteriors no s'han d'entendre com una garantia de l'evolució, els resultats futurs o el comportament i el preu de l'acció (inclòs el benefici per acció). Cap contingut d'aquest document no ha de ser pres com una previsió de resultats o beneficis futurs. Addicionalment, s'ha de tenir en compte que aquest informe s'ha preparat a partir dels registres de comptabilitat mantinguts per CaixaBank i per la resta d'entitats integrades al Grup, i inclou determinats ajustos i reclasseficcions amb objecte d'homogeneïtzar els principis i criteris seguits per les societats integrades amb els de CaixaBank. Per això, i concretament pel que fa a BPI, les dades incloses en aquest document poden no coincidir en alguns aspectes amb la informació financera publicada per l'entitat esmentada.

Es fa notar expressament que aquest document conté dades subministrades per tercers considerades fonts d'informació fiables generalment, tot i que no se n'ha comprovat l'exactitud. Cap dels seus administradors, directors o empleats no estan obligats, ja sigui implícitament o expressament, a garantir que aquests continguts siguin exactes, precisos, íntegres o complets, a mantenir-los actualitzats o a corregir-los en cas de detectar qualsevol mancança, error o omisió. Així mateix, en la seva reproducció a través de qualsevol mitjà, la Companyia podrà introduir les modificacions que consideri convenientes o ometre parcialment o totalment els elements actuals i, en cas de discrepància amb aquesta versió, no assumeix cap responsabilitat. El que s'exposa en aquesta declaració cal que ho tinguin en compte totes aquelles persones o entitats que puguin haver de prendre decisions o elaborar o difondre opinions relatives a valors emesos per la Companyia i, en particular, els analistes i inversors que treballin amb aquest document. Tots ells estan convidats a consultar la documentació i la informació pública comunicada o registrada per la Companyia davant de la Comissió Nacional del Mercat de Valors. En particular s'adverteix que aquest document conté informació financera no auditada.

D'acord amb les mesures alternatives del rendiment (MAR, també conegudes per les seves sigles en anglès: APM, *alternative performance measures*) definides a les Directrius sobre mesures alternatives del rendiment publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny del 2015 (ESMA/2015/1057) ("les Directrius ESMA"), aquest informe fa servir determinades MAR, que no han estat auditades, amb l'objectiu que contribueixin a una millor comprensió de l'evolució financera de la Companyia. Aquestes mesures s'han de considerar com a informació addicional i en cap cas no substitueixen la informació financera elaborada d'acord amb les Normes internacionals d'informació financera ("NIIF"), també conegudes per les seves sigles en anglès com a "IFRS" (International Financial Reporting Standards). Així mateix, la manera en què el Grup defineix i calcula aquestes mesures pot diferir d'altres mesures similars calculades per altres companyies i, per tant, podrien no ser comparables. S'ha de consultar l'informe per al detall de les MAR utilitzades i la conciliació de determinats indicadors de gestió amb els indicadors presentats als estats financers consolidats elaborats de conformitat amb les NIIF.

Aquest document no ha estat objecte d'aprovació o registre per part de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) ni de cap altra autoritat en una altra jurisdicció. En tot cas, es troba sotmès al dret espanyol aplicable en el moment de la seva creació i, en concret, no es dirigeix a cap persona física o jurídica localitzable en altres jurisdiccions, raó per la qual pot no adequar-se a les normes imperatives o als requisits legals d'observació obligada en altres jurisdiccions estrangeres.

Sens perjudici del règim legal o de la resta de limitacions imposades pel Grup CaixaBank que resultin aplicables, es prohibeix expressament qualsevol modalitat d'explotació d'aquest document i de les creacions i els signes distintius que incorpora, incloent-hi qualsevol tipus de reproducció, distribució, cessió a tercers, comunicació pública i transformació, a través de qualsevol tipus de suport i mitjà, amb finalitats comercials, sense autorització prèvia i expressa dels seus titulars respectius. L'incompliment d'aquesta prohibició podrà constituir una infracció que la legislació vigent pot sancionar.

Institutional Investors & Analysts

investors@caixabank.com

+34 93 411 75 03

Mejor Banca Privada en España 2017

Mejor Banco en España 2017

Mejor Banco en España 2017

Banco del Año en España 2016